Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [*PAOLO MENGOZZI*] SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 12. novembrī [1]

Lieta C-585/13 P

Europäisch-Iranische Handelsbank AG
pret

Eiropas Savienības Padomi

Apelācija — Ierobežojoši pasākumi pret Irānu — To personu un vienību saraksts, uz kurām attiecas līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana — Apelācijas sūdzības iesniedzējas nosaukuma iekļaušana — Kritēriji iekļaušanai sarakstā — Ierobežojošo pasākumu apiešanas aizliegums — Likumības nosacījumi finanšu darījumiem, kuros piedalās sarakstos iekļautas Irānas bankas — Līdzekļu atbrīvošana — Iepriekšējas atļaujas procedūras — Valsts kompetentās iestādes izsniegtas atļaujas — Tā sauktā "trešā veida" procedūra — Vispārēja piekrišana

Satura rādītājs

I – Tiesvedības priekšvēsture un pārsūdzētais spriedums 3

II – Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi 5

III – Juridiskā analīze 5

A – Par pirmo pamatu un otrā pamata pirmo daļu – kļūda tiesību piemērošanā, Vispārējai tiesai kļūdaini secinot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir atzinusi to darījumu veikšanu, kurus Padome norādījusi apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā 6

1) Apelācijas sūdzības iesniedzējas pamatojums 6

2) Analīze 7

B – Par otrā pamata otro daļu – kļūdu tiesību piemērošanā, Vispārējai tiesai kļūdaini secinot, ka EIH izpildīja sarakstā iekļaušanas kritērijus 8

1) Apelācijas sūdzības iesniedzējas pamatojums 8

a) Par darījumiem, kas it kā izslēgti no ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomas .. 8

b) Par it kā atļautajiem darījumiem 8

1 — Oriģinālvaloda – franču.

c) Par atbilstoši trešā veida procedūrai veiktajiem darījumiem 9

2) Analīze 11

a) Par darījumiem, kas it kā izslēgti no ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomas .. 11

b) Par it kā atļautajiem darījumiem 12

c) Par veiktajiem darījumiem atbilstoši trešā veida procedūrai 13

i) Par vispārējas piekrišanas likumīgumu 13

ii) Par Regulas Nr. 961/2010 21. pantu 15

iii) Par trešā veida procedūru un ierobežojošo pasākumu apiešanas aizliegumu ... 16

C – Par trešo pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot un piemērojot tiesiskās paļāvības principu un tiesiskās noteiktības principu 18

1) Apelācijas sūdzības iesniedzējas pamatojums 18

2) Analīze 18

D – Par ceturto pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot Regulas Nr. 961/2010 32. panta 2. punktu un samērīguma principu 20

1) Apelācijas sūdzības iesniedzējas pamatojums 20

2) Analīze 21

IV – Par tiesāšanās izdevumiem 23

V – Secinājumi 23

1. Ar izskatāmo apelācijas sūdzību, ko iesniegusi *Europäisch-Iranische Handelsbank AG* (turpmāk tekstā – "*EIH*"), tiek lūgts atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu *Europäisch-Iranische Handelsbank AG*/Padome[2] (turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru šī pēdējā ir daļēji noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzējas prasību atcelt vairākus tiesību aktus, ar kuriem tā iekļauta un saglabāta to personu, vienību un struktūru (turpmāk tekstā – "personas un vienības") sarakstos, kuru līdzekļi ir jāiesaldē saistībā ar cīņu pret kodolieroču izplatīšanu Irānā.

2. Savu lēmumu iesaldēt apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļus Eiropas Savienības Padome ir pamatojusi ar to, ka tā esot veikusi vairākus finanšu darījumus, kuros piedalījušās sarakstos iekļautās vienības, proti, tās, pret kurām jau tikuši noteikti ierobežojoši pasākumi, neņemot vērā, ka šo vienību līdzekļi bija jāiesaldē. Šajā apelācijas sūdzībā būtiskākā risināmā juridiskā problēma ir noskaidrot, vai piekrišana vai atļaujas, ko *Bundesbank* – valsts kompetentā iestāde atbilstoši Eiropas Savienības tiesību aktiem, kas atļauj sarakstos iekļauto vienību līdzekļu atbrīvošanu vai finanšu darījumus, kurus noslēdz vai kuri tiek noslēgti ar personām un vienībām Irānā, kas nav iekļautas sarakstos – it kā ir devusi *EIH*, bija pietiekamas, lai vienību, kura faktiski ir veikusi minētos darījumus, aizsargātu no iekļaušanas sarakstos un tādējādi neļautu Padomei lemt par apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļu iesaldēšanu.

2 — T-434/11, EU:T:2013:405.

I – **Tiesvedības priekšvēsture un pārsūdzētais spriedums**

3. No pārsūdzētā sprieduma 1. un nākamajiem punktiem izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir Vācijā reģistrēta banka, kas specializējas pakalpojumos un darbībās saistībā ar Irānu vai pašā Irānā.

4. Vispārējā tiesā ierosinātā lieta ir saistīta ar tādu ierobežojošu pasākumu piemērošanu, kas pieņemti nolūkā izdarīt spiedienu uz Irānu, lai tā pārtrauktu ar kodolieroču izplatīšanu saistītās darbības un kodolieroču palaišanas sistēmu izstrādi (turpmāk tekstā – "kodolieroču izplatīšana").

5. Pirmkārt, Padomes 2010. gada 26. jūlija Lēmums 2010/413/KĀDP, ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu un atceļ Kopējo nostāju 2007/140/KĀDP [3], un, otrkārt, Padomes 2010. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 961/2010, ar ko paredz ierobežojošus pasākumus pret Irānu un atceļ Regulu (EK) Nr. 423/2007 [4], šīs lietas ietvaros ir tie pamatpasākumi, kas paredz principu, ka ir jāiesaldē to personu un vienību līdzekļi un saimnieciskie resursi, kuras ir iekļautas Lēmuma 2010/413 II pielikumā un Regulas Nr. 961/2010 VIII pielikumā paredzētajos sarakstos, un kas definē atbilstošos nosacījumus.

6. 2011. gada 23. maijā Padome pieņēma Lēmumu 2011/299/KĀDP, ar ko tiek grozīts Lēmums 2010/413 [5], kā arī Īstenošanas regulu (ES) Nr. 503/2011, ar kuru tiek īstenota Regula Nr. 961/2010 [6] (turpmāk tekstā kopā – "2011. gada 23. maija tiesību akti").

7. Ar šo abu tiesību aktu starpniecību Padome pirmreizēji iekļāva apelācijas sūdzības iesniedzējas nosaukumu Lēmuma 2010/413 II pielikumā un Regulas Nr. 961/2010 VIII pielikumā paredzētajos sarakstos, to pamatojot šādi, proti, ka "*EIH* ir bijusi būtiska nozīme, piedāvājot vairākām Irānas bankām alternatīvas iespējas, lai tās varētu pabeigt darījumus, kas bija pārtraukti ar [Savienības] sankcijām pret Irānu. Ir konstatēts, ka *EIH* darbojas kā padomdevēja banka un starpniecības banka darījumos ar sarakstā iekļautām Irānas vienībām. *EIH*, piemēram, 2010. gada augusta sākumā iesaldēja [Savienības] sarakstā iekļauto banku – *Bank Saderat Iran* un *Bank Mellat* – līdzekļus, kas atrodas Hamburgas (Vācija) *EIH*. Drīz pēc tam *EIH* atsāka euro denominētus darījumus ar *Bank Mellat* un *Bank Saderat Iran*, izmantojot kontus, kuri tai pieder Irānas bankā, kas nav iekļauta [Savienības] sarakstā. *EIH* 2010. gada augustā izveidoja sistēmu, lai varētu veikt kārtējos maksājumus Londonas *Bank Saderat* un Bahreinas *Future Bank* tādā veidā, lai varētu izvairīties no [Savienības] sankcijām. 2010. gada oktobrī *EIH* turpināja saņemt maksājumus no tādām Irānas bankām, pret kurām bija noteiktas [Savienības] sankcijas, tostarp *Bank Mellat* un *Bank Saderat*. Minētās bankas, pret kurām ir noteiktas sankcijas, novirza maksājumus uz *EIH*, izmantojot Irānas *Bank of Industry and Mine*. 2009. gadā *Post Bank* izmantoja *EIH* sistēmā, kas ļauj izvairīties no sankcijām un kurā ietilpa darījumu apstrāde *Bank Sepah* vārdā, kura ir iekļauta Apvienoto Nāciju Organizācijas sarakstā. Viena no *EIH* mātesbankām ir *Bank Mellat*, kas ir iekļauta [Savienības] sarakstā".

8. Pēc šīs pirmreizējās iekļaušanas laika posmā no 2011. gada maija līdz jūlijam apelācijas sūdzības iesniedzēja vērsās pie Padomes ar vairākiem lūgumiem sniegt informāciju un paziņot dokumentus, kā arī ar lūgumu tikt uzklausītai un lūgumu pārskatīt iekļaušanas lēmumu. Tā arī iesniedza Padomei savus apsvērumus. Atbildot uz šiem lūgumiem, Padome norādīja apelācijas sūdzības iesniedzējai, ka tās iekļaušanas sarakstā pamatojums esot vienas dalībvalsts priekšlikums un ka Padomes rīcībā neesot nekādas citas papildu informācijas. Tāpēc Padome tai nosūtīja iekļaušanas priekšlikuma kopiju.

3 — OV L 195, 39. lpp.
4 — OV L 281, 1. lpp.
5 — OV L 136, 65. lpp.
6 — OV L 136, 26. lpp.

9. Apelācijas sūdzības iesniedzējas iekļaušanu sarakstos Padome saglabāja ar savu 2011. gada 1. decembra Lēmumu 2011/783/KĀDP, ar ko tiek grozīts Lēmums 2010/413[7], un ar tajā pašā dienā pieņemto Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1245/2011, ar kuru tika īstenota Regula Nr. 961/2010[8]. Tāpēc 2011. gada 5. decembrī Padome nosūtīja apelācijas sūdzības iesniedzējai vēstuli, kurai bija pievienotas minētā lēmuma un minētās īstenošanas regulas kopijas, informējot to, ka, pārskatot sākotnējos sarakstus un izvērtējot laika posmā no 2011. gada maija līdz jūlijam apelācijas sūdzības iesniedzējas sarakstē paustos apsvērumus, ir nolemts saglabāt tās nosaukumu sarakstos, pamatojoties uz to, ka tā ir sniegusi aizliegtus finanšu pakalpojumus sarakstos iekļautajām vienībām – kas, pēc Padomes ieskata, liecina par to, ka tiek atbalstītas Irānas darbības, kas ir saistītas ar kodolieroču izplatīšanas risku. Saņēmusi šo vēstuli, apelācijas sūdzības iesniedzēja atkārtoti izteica lūgumu tikt uzklausītai, atkārtoja savus apsvērumus un no jauna lūdza iekļaušanas lēmuma pārskatīšanu.

10. No dažādajām vēstulēm, ko *EIH* adresējusi Padomei[9], izriet, ka, veicot visus darījumus ar sarakstos iekļautajām Irānas bankām, tā vienmēr rīkojās ar *Bundesbank* atļauju vai piekrišanu un tās uzraudzībā. Turklāt *EIH* atklāja Padomei tā sauktās "trešā veida" procedūras detaļas, saskaņā ar kuru *EIH* norādīja, ka tā ir veikusi darījumus, kas ir saistīti ar sarakstos iekļauto Irānas banku agrākajām darbībām. Šīs procedūras pamatā ir "sarakstos iekļautas vienības iespēja atmaksāt parādu, kas vēl pirms tās iekļaušanas sarakstos radies no saistībām pret kreditoru, kurš ir reģistrēts Savienības teritorijā, šīs pēdējās uzraudzībā pārskaitot līdzekļus ar sarakstos neiekļauta starpnieka palīdzību"[10].

11. Ar prasības pieteikumu, kas kancelejā tika iesniegts 2011. gada 3. augustā un ko apelācijas sūdzības iesniedzēja vēlāk divas reizes papildināja[11], tā iesniedza prasību atcelt tiesību aktu, lūdzot Vispārējo tiesu nekavējoties atcelt 2011. gada 23. maija aktus, Lēmumu 2011/783, Īstenošanas regulu Nr. 1245/2011 un Regulu Nr. 267/2012, ciktāl šie akti uz to attiecas, atzīt, ka Lēmuma 2010/413 20. panta 1. punkta b) apakšpunkts, Regulas Nr. 961/2010 16. panta 2. punkts un Regulas Nr. 267/2012 23. panta 2. punkts[12] nav piemērojami, un piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

12. Savu šādi grozīto prasījumu pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzīja četrus pamatus. Pirmajā pamatā tika norādīts uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, kā arī tiesību uz aizstāvību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu. Otrajā pamatā tika norādīts uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā sakarā ar to, ka, pirmkārt, Padome neesot sniegusi pierādījumus par darījumiem, kas ir norādīti to tiesību aktu pamatojumā, par kuriem ir iesniegta prasība Vispārējā tiesā, otrkārt, neesot izpildīti nosacījumi *EIH* nosaukuma iekļaušanai un saglabāšanai sarakstos un, treškārt, Padome neesot pietiekami izvērtējusi un pārvērtējusi lēmumu par iekļaušanu. Trešajā pamatā tika norādīts uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principa un tiesiskās noteiktības principa neievērošanu, kā arī tiesību uz labu pārvaldību pārkāpumu. Visbeidzot, ceturtajā pamatā tika norādīts uz samērīguma principa neievērošanu un īpašumtiesību un darījumdarbības brīvības pārkāpumu. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzīja iebildi par prettiesiskumu attiecībā uz Lēmuma 2010/413 20. panta 1. punkta b) apakšpunktu, Regulas Nr. 961/2010 16. panta 2. punkta b) apakšpunktu un Regulas Nr. 267/2012 23. panta 2. punktu.

7 — OV L 319, 71. lpp.

8 — OV L 319, 11. lpp.

9 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 167. punktu.

10 — Pārsūdzētā sprieduma 51. punkts.

11 — Pirmo reizi pēc 2011. gada 1. decembra aktu pieņemšanas (skat. šo secinājumu 9. punktu) un otro reizi pēc Padomes 2012. gada 23. marta Regulas (ES) Nr. 267/2012 par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu un Regulas (ES) Nr. 961/2010 atcelšanu (OV L 88, 1. lpp.) pieņemšanas. Regulas Nr. 267/2012 23. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā ir paredzēta tās IX pielikumā uzskaitīto personu, vienību un struktūru, kuru vidū ir apelācijas sūdzības iesniedzējas nosaukums, līdzekļu iesaldēšana.

12 — Šajās tiesību normās ir definēti kritēriji, kuriem personai vai vienībai jāatbilst, lai tās līdzekļi tiktu iesaldēti. Tajās cita starpā ir paredzēta to subjektu līdzekļu iesaldēšana, kuri palīdz sarakstos iekļautai vienībai apiet pret to vērsto ierobežojošo pasākumu regulējumu.

13. Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa apmierināja otro pamatu, ciktāl tas attiecās uz 2011. gada 23. maija tiesību aktiem. Izvērtējot iebildumu par Padomes novērtējumu, ko tā veica attiecībā uz sākotnējās iekļaušanas priekšlikumu [13], Vispārējā tiesa nosprieda, ka, tā kā priekšlikumu par apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļu iesaldēšanu bija izteikusi dalībvalsts, Padomei bija pienākums izvērtēt tai iesniegtās informācijas un pierādījumu atbilstību un pamatotību. Taču saskaņā ar pašas Padomes norādīto tās rīcībā nebija nekādu citu ziņu, kā tikai šis priekšlikums un it īpaši nekādu citu pierādījumu. Tādēļ Vispārējā tiesa secināja, ka saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas pirmreizējo iekļaušanu 2011. gada 23. maija tiesību aktu pieņemšanas brīdī Padomei nebija iespējams pārbaudīt iekļaušanas priekšlikumā pret apelācijas sūdzības iesniedzēju norādīto apstākļu pamatotību. Līdz ar to tā atcēla vienīgi 2011. gada 23. maija tiesību aktus, ciktāl tie attiecās uz apelācijas sūdzības iesniedzējas sākotnējo iekļaušanu sarakstos.

14. Pārējā daļā prasība tika noraidīta.

II – **Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi**

15. 2013. gada 19. novembrī *EIH* iesniedza apelācijas sūdzību par pārsūdzēto spriedumu. Apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto spriedumu norādītajos punktos, nekavējoties atcelt trīs Vispārējās tiesas neatceltos aktus, proti, Lēmumu 2010/413, Īstenošanas regulu Nr. 1245/2011 un Regulu Nr. 267/2012 (turpmāk tekstā kopā – "apstrīdētie tiesību akti") [14], ciktāl tie attiecas uz *EIH*, un piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

16. Savā atbildes rakstā uz apelāciju Padome lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību kopumā un piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tās tiesāšanās izdevumus.

17. Savā atbildes rakstā uz apelāciju Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste kā persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē Padomes prasījumu atbalstam, lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību.

III – **Juridiskā analīze**

18. Savā apelācijas sūdzībā tās iesniedzēja izvirza četrus pamatus. Ar pirmo pamatu tiek norādīts uz Vispārējās tiesas iespējami pieļauto kļūdu tiesību piemērošanā, jo tā kļūdaini esot secinājusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir atzinusi, ka tā ir veikusi Padomes norādītos darījumus, kas pamato tās iekļaušanu sarakstā. Otrajā pamatā ir norādīts uz kļūdu tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, kļūdaini nospriežot, ka bija izpildīti pamatkritēriji apelācijas sūdzības iesniedzējas iekļaušanai sarakstos. Ar trešo pamatu tiek norādīts uz Vispārējās tiesas kļūdu tiesību piemērošanā, kas radusies, tai noraidot pamatu par tiesiskās paļāvības principa un tiesiskās noteiktības principa pārkāpumu. Visbeidzot, ceturtajā pamatā ir norādīts uz kļūdu tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa pieļāvusi, nospriežot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nevar atsaukties uz Regulas Nr. 961/2010 32. panta 2. punktu.

13 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 163. un nākamos punktus.

14 — No apstrīdētajiem aktiem vienīgi Regulā Nr. 267/2012 tiešā veidā ir pārņemts pamatojums, kas bija norādīts sākotnējās iekļaušanas laikā (tas ir, 2011. gada 23. maija tiesību aktos). Tomēr, tā kā Lēmums 2010/413 un Īstenošanas regula Nr. 1245/2011, šķiet, ir 2011. gada 23. maija tiesību aktus apstiprinoši akti, tālākajā analīzē es tos uzlūkošu par tādiem, kuros netieši pārņemts 2011. gada 23. maija tiesību aktos norādītais pamatojums, un tātad runāšu par "apstrīdēto tiesību aktu pamatojumu".

A – *Par pirmo pamatu un otrā pamata pirmo daļu – kļūda tiesību piemērošanā, Vispārējai tiesai kļūdaini secinot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir atzinusi to darījumu veikšanu, kurus Padome norādījusi apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā*

1) Apelācijas sūdzības iesniedzējas pamatojums

19. Pirmā pamata ietvaros apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini esot secinājusi, ka tā par vēlu ir izvirzījusi argumentu, ka tā apstrīd lēmumos par *EIH* iekļaušanu un saglabāšanu to personu vai vienību sarakstos, uz kurām attiecas konkrētie ierobežojošie pasākumi, norādīto darījumu veikšanu, kaut gan šis iebildums jau esot ticis norādīts prasības stadijā, pēc tam atkal replikas rakstā – kā to apstiprinot tiesas sēdes protokols – un katrā ziņā tas ir noticis pilnībā atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 48. panta 2. punktam. Starp citu, pati Padome neesot apstrīdējusi argumenta pieņemamību, kas šajos apstākļos tātad būtu bijis jāatzīst par pieņemamu. No tā apelācijas sūdzības iesniedzēja secina, ka Tiesai ir atkārtoti jāizvērtē pirmais un otrais Vispārējā tiesā norādītais pamats, pienācīgi ņemot vērā faktu, ka tā pretēji Vispārējās tiesas sākotnējam pieņēmumam nav atzinusi konkrēto darījumu veikšanu.

20. Tādējādi šis sākotnējais pieņēmums padarot par nederīgu visu to Vispārējās tiesas argumentāciju, kas attiecas, pirmkārt, uz pamatojuma pietiekamību un tiesību uz aizstāvību ievērošanu – pirmo pirmajā instancē norādīto pamatu – un, otrkārt, uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā no Padomes puses, kura nav sniegusi pierādījumus par darījumiem, kas norādīti apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā – pirmajā instancē norādītā otrā pamata pirmo daļu.

21. Šajā ziņā *EIH* apgalvo, pirmkārt, ka apstrīdēto tiesību aktu pamatojums tai nav ļāvis konstatēt saikni ar atbilstoši trešā veida procedūrai veiktajiem darījumiem, jo pati Padome nevienā brīdī nav varējusi pierādīt saistību starp šiem darījumiem un darījumiem, kuri ir norādīti pamatojumā. *EIH* ir vien paziņojusi par visiem tās veiktajiem darījumiem un uzsvērusi, ka atsevišķi no tiem, pēc tās ieskata, bija izslēgti no ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomas, citiem *Bundesbank* bija piekritusi un vēl citus šī pēdējā bija atļāvusi, bet *EIH* nav varējusi identificēt tai pārmesto rīcību otrajā piemērā [15] kopsakarā ar pirmo [16] un ceturto piemēru [17].

22. Otrkārt, *EIH* apgalvo, ka Padomes veiktā iekļaušanas pārskatīšana nebija adekvāta, jo Padome nevienā brīdī nesniedza tai pierādījumus, lai gan *EIH* apšaubīja apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā norādīto darījumu esamību. Kodolīgā atbilde, ko Padome sniedza *EIH* pēc tam, kad tā bija iesniegusi savus apsvērumus par tās iekļaušanu sarakstā, nevarot tikt uzskatīta par iekļaušanas lēmuma pārskatīšanu. Pretēji tam, kā Vispārējā tiesa ir lēmusi pārsūdzētā sprieduma 99. punktā, tā nevarēja secināt, ka Padome ir tiešā veidā atspēkojusi apelācijas sūdzības iesniedzējas norādītos argumentus, jo atspēkojumam ir jābūt pamatotam ar pierādījumiem par pašiem darījumiem.

23. Tieši tādēļ, ka Padome nevienā brīdī nav sniegusi pierādījumus par šiem darījumiem un ņemot vērā, ka *EIH* nekad nav atzinusi to veikšanu, neviens no pamatojumā ietvertajiem apgalvojumiem nevar tikt uzskatīts par pierādītu, pretēji tam, kas tomēr ir noteikts judikatūrā [18]. Līdz ar to apstrīdētie tiesību akti ir jāatceļ.

15 — Proti, fakts, ka 2010. gada augustā *EIH* izveidoja sistēmu, kas ļāva veikt tekošos maksājumus uz *Bank Saderat* Londonā un uz *Future Bank* Bahreinā, lai izvairītos no Savienības sankcijām.

16 — Proti, fakts, ka pēc tam, kad 2010. gada augusta sākumā *EIH* bija iesaldējusi *Bank Saderat Iran* un *Bank Mellat* kontus, tā atsāka euro denominētus darījumus ar šīm abām sarakstā iekļautajām vienībām, izmantojot savus kontus sarakstā neiekļautā Irānas bankā.

17 — Proti, fakts, ka 2009. gadā *EIH* izmantoja *Post Bank* tādas sistēmas ietvaros, kas ļāva izvairīties no sankcijām un kas izpaudās kā darījumu veikšana *Bank Sepah* vārdā, kuru sarakstā bija iekļāvusi Apvienoto Nāciju Organizācija.

18 — Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja atsaucas uz spriedumiem *Fulmen*/Padome (T-439/10 un T-440/10, EU:T:2012:142, 95.–104. punkts), kā arī Komisija u.c./*Kadi* (C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119.–121. punkts).

2) Analīze

24. Ar visnotaļ smagu argumentāciju apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda uz kļūdu tiesību piemērošanā, ko tā tomēr nav juridiski kvalificējusi.

25. Vispirms ir jāatgādina, ka "Tiesa nav kompetenta konstatēt faktus vai principā pārbaudīt pierādījumus, ar ko [Vispārējā tiesa] ir pamatojusi šos faktus. Ja šie pierādījumi ir atbilstoši iegūti un ir ievēroti vispārējie tiesību principi, kā arī piemērojamie procesuālie noteikumi par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu sniegšanu, tai iesniegto pierādījumu izvērtējums ir jāveic pašai. Tādēļ šis izvērtējums, ja vien nav sagrozīta pati pierādījumu jēga, nav tiesību jautājums, kas jāpārbauda Tiesai" [19].

26. EIH sniegto argumentāciju es vairāk sliecos interpretēt šā pirmā pamata un otrā pamata pirmās daļas ietvaros tajā ziņā, ka tā cenšas panākt, lai Tiesa atzīst pierādījumu sagrozīšanu, jo Vispārējā tiesa, pēc *EIH* ieskata, kļūdaini ir secinājusi, ka tās procesuālajos rakstos, it īpaši tās prasības pieteikuma pielikumā pievienotajos dokumentos iekļautā informācija, liecina par to darījumu esamību, kurus Padome ir norādījusi apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā.

27. Lai gan no pastāvīgās judikatūras izriet, ka pirmajā instancē iesniegto pierādījumu sagrozīšana ietilpst Tiesas kontrolē apelācijas tiesvedības ietvaros, ir jāatgādina, ka tādai sagrozīšanai "acīmredzami jāizriet no lietas materiāliem, no jauna neizvērtējot faktus un pierādījumus" [20]. Turklāt tam, kas uz to atsaucas, ir arī pienākums to pierādīt, un apelācijas sūdzībā ir jānorāda juridiskie argumenti, kas konkrēti izvirzīti šāda lūguma pamatojumam [21].

28. Pieņemot, ka šos divus nosacījumus var uzskatīt par izpildītiem, *EIH* argumentācija acīmredzami nenorāda uz pierādījumu sagrozīšanu un tā drīzāk ir vērsta uz to, lai panāktu, ka Tiesa no jauna izvērtē šos pierādījumus, kas tomēr neietilpst tās kompetencē.

29. It īpaši jau tikai iepazīšanās ar pieteikuma par lietas ierosināšanu pielikumiem, kuros citu starpā ir iekļauti to darījumu saraksti, ko galvenokārt laikposmā no 2010. līdz 2011. gadam [22] *EIH* veikusi ar apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā nosauktajām vienībām, proti, *Bank Mellat*, *Bank Sepah*, *Bank Saderat Iran*, *Bank Saderat plc*, *Future Bank of Bahreïn* un *Postbank of Iran*, varēja Vispārējo tiesu pamatoti vedināt domāt, ka darījumu īstums netiek apstrīdēts. Turklāt no apelācijas sūdzības iesniedzējas procesuālajiem rakstiem skaidri izriet, ka tās galvenais apstrīdēto tiesību aktu apstrīdēšanas pamats gan Vispārējā tiesa, gan Tiesā ir apgalvojums par darījumu likumīgumu, par kuriem – vismaz savos procesuālajos rakstos Vispārējā tiesā – tā nenoliedz, ka tie ir veikti ar sarakstā iekļautām vienībām, jo tos vai nu ir atļāvusi, vai tiem piekritusi *Bundesbank*, vai arī tie neietilpst ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomā.

30. Tādējādi, precīzāk, no pārsūdzētā sprieduma izriet, ka Vispārējā tiesa ir secinājusi, ka *EIH* savos procesuālajos rakstos ir atzinusi, ka ir veikusi darījumus ar sarakstā iekļautām bankām, bet paskaidro, ka tie bija likumīgi un ka tikai tiesas sēdē tā apstrīdēja iesaistīšanos tāda veida darījumos kā apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā norādītie, kā arī saistības esamību starp šiem darījumiem un faktiski veiktajiem darījumiem. Tātad šo pēdējo argumentu Vispārējā tiesa pamatoti ir atzinusi par jaunu un tādēļ nepieņemamu, jo rakstveida procesa stadijā *EIH* nebija apgalvojusi, ka tās norādītajiem darījumiem, kas tika veikti ar tiem pašiem partneriem, kas identificēti apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā un kas aptvēra to pašu laika posmu, kā tur norādītais, nebija nekāda sakara ar tiem darījumiem, kas minēti pamatojumā. No tā Vispārējā tiesa secināja, ka lietas dalībnieku starpā pastāv

19 — Spriedums *Trubowest Handel* un *Makarov*/Padome un Komisija (C-419/08 P, EU:C:2010:147, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

20 — Spriedums *Trubowest Handel* un *Makarov*/Padome un Komisija (EU:C:2010:147, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

21 — Skat. manu secinājumu 53. punktu un tajā minēto judikatūru lietā *Trubowest Handel* un *Makarov*/Padome un Komisija (C-419/08 P, EU:C:2009:678).

22 — Proti, laika posms, uz kuru ir norādīts apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā (izņemot ceturto piemēru, kas attiecas uz 2009. gadu).

strīds tikai par veikto darījumu likumīgumu, bet ne par to esamību. Tā kā ir apstrīdēti nevis pārmestie fakti – pamatojumā norādītie darījumi – bet tikai to likumīgums, Padomei nevar pārmest, ka tā nevienā brīdī nav sniegusi pierādījumus šo darījumu esamībai, un to, ka tā ir koncentrējusies vienīgi uz to nelikumīguma pierādīšanu saskaņā ar atbilstošajiem Savienības tiesību aktiem [23].

31. Tā kā iepriekš veiktā analīze nenorāda uz jebkāda veida sagrozīšanu no Vispārējās tiesas puses, apelācijas sūdzības pirmais pamats, kā arī otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida. Līdz ar to šajā izvērtējuma stadijā Tiesai nav pamata atgriezties pie Vispārējās tiesas sniegtā pamatojuma saistībā ar tajā norādīto pirmo un otro pamatu.

B – *Par otrā pamata otro daļu – kļūdu tiesību piemērošanā, Vispārējai tiesai kļūdaini secinot, ka EIH izpildīja sarakstā iekļaušanas kritērijus*

1) Apelācijas sūdzības iesniedzējas pamatojums

32. Ar otrā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 121.–159. punktā Vispārējā tiesa kļūdaini nospriedusi, ka tā nav varējusi pierādīt, ka visi darījumi, kas tika veikti ar sankcijām pakļautajām bankām, tika veikti ar *Bundesbank* atļauju vai piekrišanu, vai arī bija izslēgti no sankciju regulējuma piemērošanas jomas tādējādi, ka šie darījumi nevarēja būt par pamatu tās nosaukuma iekļaušanai to personu un vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē.

33. Argumentācija, ko tā sniedz attiecībā uz šo otrā pamata daļu, attiecas uz, pirmkārt, darījumiem, kuri it kā ir izslēgti no ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomas, otrkārt, it kā atļautiem darījumiem un, treškārt, atbilstoši trešā veida procedūrai veiktiem darījumiem.

a) Par darījumiem, kas it kā izslēgti no ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomas

34. EIH apstrīd to, ka Vispārējā tiesa, piemērojot tās reglamenta 44. panta 1. punktu, ir atzinusi par nepieņemamu argumentu, saskaņā ar kuru zināmi darījumi, tostarp maksājumi, kas veikti uz sarakstā iekļauto vienību iesaldētajiem kontiem, bija izslēgti no ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomas un šā iemesla dēļ tātad nevarēja būt par pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas iekļaušanai to personu un vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē.

b) Par it kā atļautajiem darījumiem

35. Šeit apelācijas sūdzības iesniedzēja diskutē par kļūdu tiesību piemērošanā, kurā esot vainojama Vispārējā tiesa, kas nospriedusi, ka tā nav iesniegusi pietiekamus pierādījumus par piešķirtajām atļaujām saskaņā ar Padomes 2007. gada 19. aprīļa Regulu (EK) Nr. 423/2007 par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu [24] un pēc tam atbilstoši Regulai Nr. 961/2010 [25] attiecībā uz darījumiem pēc tās spēkā stāšanās. Apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav sapratusi viena no tās pieteikuma par lietas ierosināšanu pielikuma saturu, kas tā grozītajā versijā tomēr ietvēra atbilstoši Regulas Nr. 423/2007 9. pantam piešķirtās atļaujas (attiecībā uz veiktajiem darījumiem laika posmā no 2010. gada 2. septembra līdz 2010. gada 27. oktobrim) un atbilstoši Regulas Nr. 961/2010 18. pantam piešķirtās atļaujas (attiecībā uz vēlākiem darījumiem). Vispārējā tiesa nevarēja pārmest apelācijas sūdzības iesniedzējai, ka tā nav iesniegusi atļaujas, kas attiecas uz apstrīdētajos tiesību aktos norādītajiem darījumiem, kas veikti pirms 2010. gada 2. septembra, jo *Bundesbank* pati bija norādījusi,

23 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 114.–118. punktu.

24 — OV L 103, 1. lpp.

25 — Tā kā apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā norādītie darījumi norisinājās 2009. gadā un 2010. gadā, to likumīgums ir jāizvērtē kā no Regulas Nr. 423/2007, tā arī no Regulas Nr. 961/2010, kas stājās spēkā 2010. gada 27. oktobrī, viedokļa.

ka attiecībā uz atbilstoši trešā veida procedūrai veiktajiem darījumiem, kas attiecas uz agrākām darbībām, nav nepieciešama nekāda atļauja. Tā kā Vispārējā tiesa jau iepriekš bija atzinusi [26], ka Padome nevarēja ierobežojošu pasākumu pieņemšanu pamatot ar atbilstoši Regulai Nr. 423/2007 vai Regulai Nr. 961/2010 atļautiem darījumiem, *EIH* iesniegtā pielikuma mērķis tieši esot bijis pierādīt, ka apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā norādītie darījumi laika posmā pēc 2010. gada 2. septembra bija atļauti, turklāt Padome nav ne norādījusi, ne pierādījusi, ka bez atļautajiem tā būtu pamatojusies uz vēl kādiem citiem darījumiem. Taču, ja tā ir pamatojusies vienīgi uz atļautajiem darījumiem, tā nevarēja nolemt iekļaut apelācijas sūdzības iesniedzēju sarakstā tikai ar šo pamatojumu. Turklāt *EIH* sniedza piemērus tikai uz Regulas Nr. 961/2010 21. panta pamata izdotajām atļaujām darījumiem pēc 2010. gada 2. septembra, bet visi atbilstoši trešā veida procedūrai veiktie darījumi, kuriem saskaņā ar minēto pantu bija vajadzīga atļauja, bija tikuši atļauti pienācīgā kārtā. Ne Padome, ne Vispārējā tiesa nepieprasīja papildu pierādījumus, un *EIH* nebija pienākums pierādīt ikkatru atļauju ar kādu tiesību principu vai tiesību normu. Tātad Vispārējā tiesa kļūdaini esot nospriedusi, ka *EIH* iesniegtie atļauju piemēri ir nepietiekami, lai pamatotu argumentu, ka visi pēc 2010. gada 2. septembra veiktie darījumi bija likumīgi.

c) Par atbilstoši trešā veida procedūrai veiktajiem darījumiem

36. Visbeidzot, apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka atbilstoši trešā veida procedūrai veiktie darījumi ir nelikumīgi. Šajā ziņā tā pauž trīs argumentu virknes.

37. Pirmkārt, *EIH* apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, secinot, ka *Bundesbank* sniegtā piekrišana *EIH* veicamajiem darījumiem atbilstoši trešā veida procedūrai, kas attiecās uz agrākām darbībām ar sankcijām pakļautajām bankām, nebija likumīga, jo *Bundesbank* bija devusi vispārēju piekrišanu, lai gan saskaņā ar Regulu Nr. 423/2007 un Regulu Nr. 961/2010 varēja tikt izsniegtas vienīgi atļaujas katrā atsevišķā gadījumā. Pirmkārt, *EIH* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā šo jautājumu izvirzījusi pēc savas ierosmes, jo jautājums par atļauju nepieciešamību katrā atsevišķā gadījumā starp lietas dalībniekiem vispār neesot apspriests, un Padome tikai esot apgalvojusi, ka nekas tai neliedz pamatoties uz kādu rīcību, pat ja tā ir atļauta, lai ierakstītu apelācijas sūdzības iesniedzēju to personu un vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē. Otrkārt un pakārtoti, *EIH* apgalvo, ka ar atbilstošajām Regulas Nr. 423/2007 un Regulas Nr. 961/2010 tiesību normām vispārēja piekrišana darījumiem tiešā veidā nav izslēgta, un tā pamatojas uz piemēriem no Lielbritānijas valsts kases prakses, kura vienlaikus veicot gan izvērtējumu katrā atsevišķā gadījumā, gan dodot vispārēju piekrišanu. Katrā ziņā, kompetence noteikt, ka atļauja nav nepieciešama, ir valsts iestādēm. Tām, kad tās lemj lūgumu dot atļauju atbilstoši Regulas Nr. 423/2007 7. un 9. pantam vai Regulas Nr. 961/2010 18. un 21. pantam, ir vispirms jāpārbauda, vai atļauja ir nepieciešama, pēc tam jāizvērtē, vai minētā atļauja būtu dodama un, visbeidzot, jāizlemj, vai atļauja būtu papildināma ar nosacījumiem. Tieši tāpēc valsts iestādēm tika dotas pilnvaras iepriekš izvērtēt, vai, piemēram, ir piemērojams Regulas Nr. 423/2007 7. pants, un ja viena no šīm iestādēm nolēma, ka tas nav šāds gadījums, tas nozīmēja, ka nekāda atļauja nav vajadzīga un ka uzskatāms, ka iestāde ir devusi savu piekrišanu. Tā par to informēja saimnieciskās darbības subjektu, kuram tādā gadījumā bija jābauda tāda pati aizsardzība kā tad, ja viņš būtu saņēmis atļauju, t.i., neriskēt tikt iekļautam sarakstos sakarā ar konkrēto darījumu. Tātad Padome nevarēja noteikt ierobežojošus pasākumus, pamatojoties uz darījumiem, kas veikti atbilstoši procedūrai, kuru ir apstiprinājusi valsts iestāde gadījumos, kad apstiprinājums ietilpst šīs iestādes kompetencē vai nu saskaņā ar Regulu Nr. 423/2007, vai arī saskaņā ar Regulu Nr. 961/2010. Turklāt ne Padome, ne Komisija nevienā brīdī nav norādījušas, ka *Bundesbank* būtu kļūdījusies, ne arī prasījušas, lai tā atsauc doto atļauju. Pēc pārsūdzētā sprieduma pieņemšanas *Bundesbank* pati pēc savas iniciatīvas ir mainījusi savu praksi un noteikusi, lai lūgumi pēc atļaujām tomēr tiktu iesniegti arī par atbilstoši trešā veida

26 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 129. punktu.

procedūrai veicamajiem darījumiem. Tādējādi *EIH* iekļaušana sarakstā sakarā ar atbilstoši trešā veida procedūrai veiktajiem darījumiem ir nelikumīga. Nonākot pie pretēja secinājuma, pamatojoties uz pieņēmumu par vispārējas piekrišanas nelikumīgumu, un nospriežot, ka tādi novērtējumi Padomei nevar būt saistoši, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi nopietnu kļūdu.

38. Otrkārt, *EIH* apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu, secinot, ka *Bundesbank* izdotās atļaujas atbilstoši Regulas Nr. 961/2010 21. pantam neapstiprina atbilstoši trešā veida procedūrai veikto darījumu likumību. Ja var atzīt, kā to izdarījusi Vispārējā tiesa, ka sarakstos neiekļautām vienībām ir jānodrošina atbilstoši trešā veida procedūrai veikto darījumu likumība, attiecīgā gadījumā pieprasot nepieciešamās atļaujas saskaņā ar Regulas Nr. 961/2010 16.–19. un 21. pantu, un ka atbilstoši 21. pantam, kas ir uzskatāms par atkāpi no līdzekļu iesaldēšanas principa, saņemtās atļaujas kalpo par saimnieciskās darbības subjekta nodrošinājumu tam, ka plānotie darījumi atbilst regulai, šajā sakarā veikto pārvedumu rezultātā nedrīkst tikt pieļauta ierobežojošo pasākumu apiešana, kā to aizliedz Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punkts. No tā izriet, ka saimnieciskās darbības subjektam, pēc tam, kad viņš pilnībā ir darījis zināmas visas plānotā darījuma detaļas par atļauju izsniegšanu atbildīgajai valsts iestādei, un pēc tam, kad viņš ir saņēmis nepieciešamo atļauju, nevar pārmest, ka viņš "apzināti un tīši piedalījies darbībās, kuru mērķis vai sekas tieši vai netieši ir apiet pasākumus" līdzekļu iesaldēšanai. Tātad Padome nevarēja pamatoties uz atbilstoši Regulas Nr. 961/2010 21. pantam atļautajiem darījumiem, lai pret apelācijas sūdzības iesniedzēju piemērotu ierobežojošos pasākumus, un, tā kā tā nav norādījusi, ka bez atļautajiem darījumiem tā pamatotos uz vēl kādiem citiem darījumiem, pirmais līdz trešais piemērs pamatojumā bija jāuzskata par nelikumīgiem.

39. Treškārt un pēc būtības apelācijas sūdzības iesniedzēja, pirmkārt, no jauna pārmet Vispārējai tiesai par tās secināto, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja "apzināti un tīši" ir piedalījusies darbībā, kuras mērķis vai sekas ir bijusi ierobežojošo pasākumu apiešana. Tā apgalvo, ka šo apstākli Vispārējā tiesa ir norādījusi pēc savas iniciatīvas, neizvaicājot par to lietas dalībniekus. Pakārtoti tā norāda, ka, tā kā darījumiem, pirmkārt, nebija vajadzīgas atļaujas, otrkārt, tiem bija dota piekrišana un, treškārt, tie bija tikuši atļauti saskaņā ar Regulas Nr. 961/2010 21. pantu, Vispārējā tiesa nevarēja nospriest, ka *EIH* dalība ierobežojošo pasākumu apiešanas darbībā bija "apzināta un tīša", kā tas iekļaušanai sarakstā tomēr ir paredzēts Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punktā, un vēl jo vairāk tāpēc, ka *EIH* bija saņēmusi garantijas no *Bundesbank* par konkrēto darījumu likumīgumu. No *EIH* nevar prasīt, lai tā pierādītu, ka tā nav pārkāpusi minētās regulas 16. panta 4. punktu. Turklāt *EIH* arī nevar pārmest, ka tā nav lūgusi *Bundesbank* sniegt plašāku informāciju par plānotajiem darījumiem. Proti, šis apgalvojums, kas pirmo reizi parādās pārsūdzētajā spriedumā, ir ticis norādīts pēc tiesas pašas iniciatīvas, to neapspriežot lietas dalībnieku starpā. Turklāt *EIH* bija saņēmusi valsts kompetentās iestādes, šajā gadījumā *Bundesbank*, eksperta atzinumu, kurā vairākkārt bija atkārtota tās nostāja. *EIH* pastāvīgi sazinājās ar to, ko *EIH* turklāt pierādīja, bet Vispārējā tiesa saraksti ar *Bundesbank* novērtēja acīmredzami kļūdaini. Uz apelācijas sūdzības iesniedzēju gulstošais modrības pienākums attiecas uz Irānas fiziskajām un juridiskajām personām, bet noteikti ne uz pašas *Bundesbank* sniegto informāciju un garantijām. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā kļūdaini kā pierādījumus noraidījusi trīs *EIH* iesniegtās Austrijas valsts bankas vēstules, lai gan tās apstiprināja *Bundesbank* nostāju attiecībā uz atbilstoši trešā veida procedūrai veiktajiem darījumiem saistībā ar agrākām darbībām un lai gan no minētajām vēstulēm esot izrietējis, ka šai nostājai piekrita arī pati Padome, dalībvalstis un Eiropas Komisijas juridiskais dienests. Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīd Vispārējās tiesas secināto par tās minētajiem revīzijas ziņojumiem. Proti, Vispārējā tiesa nevarēja relativizēt minēto ziņojumu kā pierādījumu spēku, pamatojoties uz to, ka tie ir balstīti vienīgi uz darījumu paraugu analīzi, lai gan runa ir par šajā jomā pieņemtu praksi. Vispārējā tiesa arī neesot ņēmusi vērā, ka divi *Bundesbank* strādājošie uzraugi atradās uz vietas *EIH* iekšienē, lai regulāri sniegtu ziņojumus federālajai finanšu uzraudzības iestādei. Turklāt Vispārējā tiesa vien norādīja, ka vienā no ziņojumiem tieši ticis uzsvērts, ka trešā veida procedūras ietvaros veiktie darījumi var apdraudēt Savienības sankciju politikas mērķus [27], lai gan šajā pašā ziņojumā vienlaikus bija atzīts, ka,

27 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 156. punktu.

"ņemot vērā tālāk norādītos secinājumus un ieteikumus un paturot prātā iespējas veikt papildu pārbaudes individuālos gadījumos, mēs uzskatam, ka procedūras, pēc kurām vadījusies *EIH*, lai ievērotu sankciju regulas, ir likumīgas" [28]. Tātad Vispārējās tiesas faktiskie secinājumi par revīzijas ziņojumiem ir jāatceļ, jo tie esot nesavienojami ar lietas materiālos esošajiem dokumentiem un līdz ar to tie esot izrādījušies pilnīgi nepareizi. Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka trešā veida procedūra ir pretrunā Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punktā paredzētajam ierobežojošo pasākumu apiešanas aizliegumam.

40. Visu iepriekš minēto iemeslu dēļ apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini ir nospriedusi, ka tā izpildīja Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punktā paredzētos nosacījumus, lai pret to varētu vērst ierobežojošus pasākumus.

2) Analīze

a) Par darījumiem, kas it kā izslēgti no ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomas

41. No pārsūdzētā sprieduma 145. un 146. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa, nospriežot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir vien apgalvojusi, ka atsevišķi darījumi bija izslēgti no ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomas, to nekādi nepamatojot, ir secinājusi, ka saskaņā ar tās reglamenta 44. panta 1. punktu šis arguments ir nepieņemams. Turklāt, noklausījusies apelācijas sūdzības iesniedzējas precizējumus tiesas sēdē, Vispārējā tiesa ir secinājusi, ka arguments, saskaņā ar kuru *Bundesbank* dotā piekrišanas bija balstīta uz faktu, ka atbilstoši trešā veida procedūrai veiktos darījumus tā uzskatīja par izslēgtiem no ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomas, bija jāvērtē saskaņā ar šo procedūru it kā apstiprināto un veikto darījumu pārbaudes ietvaros.

42. Es piekrītu Vispārējās tiesas analīzei.

43. Proti, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktam strīda priekšmets un kopsavilkums par izvirzītajiem pamatiem ir divi pamatelementi, kuriem ir jābūt norādītiem pieteikumā par lietas ierosināšanu, un ka strīda priekšmets un izvirzīto pamatu kopsavilkums ir jānorāda pietiekami precīzi, lai Savienības tiesa varētu veikt pārbaudi [29]. Tādējādi principā pamats, kas attiecas uz strīdīgā lēmuma likumību, var tikt izvērtēts vienīgi tad, ja tas ir norādīts [30].

44. Šajā ziņā es tikai norādīšu uz to, ka Vispārējā tiesā celtajā prasībā uz sarakstā iekļauto vienību iesaldētajiem kontiem veikto maksājumu izklāsts ir atspoguļots vien zemsvītras piezīmē [31]. Regulas Nr. 423/2007 11. pants, uz kuru *EIH* šķiet balstām savu pamatojumu apelācijas tiesvedības stadijā, nav, ja vien es nekļūdos, norādīts ne prasības pieteikumā, ne apelācijas sūdzības iesniedzējas replikas rakstā pirmajā instancē. Uz šīs tiesību normas ekvivalentu Regulā Nr. 961/2010, proti, šīs regulas 20. pantu [32], ir norādīts vienīgi prasības pieteikuma daļā, kas veltīta atbilstošo Savienības tiesību aktu aprakstam [33].

28 — Šeit apelācijas sūdzības iesniedzēja atsaucas uz konsultāciju uzņēmuma 2010. gada 23. decembra ziņojuma 151. punktu (skat. apelācijas sūdzības 85. punktu).

29 — Spriedums Francija/Komisija (C-559/12 P, EU:C:2014:217, 38. un 39. punkts).

30 — Spriedums *Rousse Industry*/Komisija (C-271/13 P, EU:C:2014:175, 18. punkts).

31 — Skat. pieteikuma par lietas ierosināšanu 6. un 37. zemsvītras piezīmi.

32 — Pēc būtības no Regulas Nr. 423/2007 11. panta un Regulas Nr. 961/2010 20. panta izriet, ka pienākums iesaldēt sarakstā iekļauto personu un vienību līdzekļus nekavē finanšu institūcijas kreditēt iesaldētos kontus, ja tie saņem līdzekļus no trešās personas, ar nosacījumu, ka arī šīs kreditētās summas tiek iesaldētas. Tas pats attiecas uz iesaldēto kontu papildināšanu procentu formā, šo kontu procentiem vai maksājumiem par labu sarakstā iekļautai personai vai vienībai uz tādu līgumu, nolīgumu vai saistību pamata, kas radušās pirms šīs personas vai vienības iekļaušanas sarakstā. Turpretim gadījumos, kad sarakstā iekļautai personai vai vienībai pašai ir jāveic maksājums uz tādu līgumu, nolīgumu vai saistību pamata, kas radušās pirms šīs personas vai vienības iekļaušanas sarakstā, var tikt atļauta līdzekļu atbrīvošana atbilstoši striktajiem nosacījumiem, kas bija paredzēti Regulas Nr. 423/2007 9. pantā un Regulas Nr. 961/2010 18. pantā.

33 — Skat. šā prasības pieteikuma 15. punktu.

Katrā ziņā *EIH* arī nav identificējusi darījumus, kuri, pēc tās ieskata, varētu ietilpt šo abu tiesību normu piemērošanas jomā. Tā sava prasības pieteikuma 42. punktā [34] bez papildu precizējumiem ir vien norādījusi uz darījumiem, "kurus neaptver tiesību akti par ierobežojošajiem pasākumiem pret Irānu".

45. Šajos apstākļos jāsecina, ka *EIH* Vispārējā tiesā iesniegtajā prasības pieteikumā nav neviena pamata, daļas vai kaut vai pienācīgi pamatota argumenta, kas būtu veltīts teorijai, saskaņā ar kuru uz sarakstā iekļauto vienību iesaldētajiem kontiem veiktie darījumi atrodas ārpus ierobežojošo pasākumu piemērošanas jomas.

46. Līdz ar to Vispārējā tiesa pamatoti ir atzinusi šo argumentu par nepieņemamu, pamatojoties uz tās Reglamenta 44. panta 1. punktu.

b) Par it kā atļautajiem darījumiem

47. Pirmkārt, ar apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentāciju šajā jautājumā tiek apšaubīts Vispārējās tiesas sniegtais novērtējums apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniegtā pieteikuma par lietas ierosināšanu A19 pielikumam, kurā, jāatgādina [35], ir ietverts *EIH* veikto darījumu saraksts laika posmā no 2010. līdz 2011. gadam ar apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā norādītajām bankām [36], kā arī tā A20 pielikumam, kurā cita starpā norādīti desmit piemēri *EIH* piešķirtajām atļaujām, pamatojoties uz Regulas Nr. 961/2010 21. pantu [37].

48. Saskaņā ar iepriekš atgādinātajiem judikatūras principiem [38] pierādījumu sagrozīšanai, lai par to varētu lemt apelācijas tiesvedības stadijā, acīmredzami jāizriet no lietas materiāliem tādā veidā, lai nemaz nebūtu nepieciešams no jauna novērtēt faktus.

49. Tāpēc es vien konstatēšu to, ka divi vissenākie no pielikumā ietvertajiem it kā atļautajiem darījumiem ir datēti attiecīgi ar 2010. gada 27. jūliju un 2010. gada 6. oktobri, un visi pārējie darījumi ir notikuši pēc 2010. gada 27. oktobra, kad stājās spēkā Regula Nr. 961/2010. Taču, pirmkārt, vismaz vienā no Padomes minētajiem piemēriem apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā ir norādīts uz darījumiem, kas notikuši 2009. gadā, un, otrkārt, minētais pamatojums attiecas ne vien uz darījumiem "2009. gadā", bet arī uz darījumiem "2010. gada augusta sākumā", "2010. gada augustā" un "2010. gada oktobrī", šajos laika posmos esot norādītam pa vienam darījumam. Turklāt, iepazīstoties ar minēto A20 pielikumu, jāsecina, kā to pamatoti norādījusi Vispārējā tiesa, ka *EIH* ir iesniegusi piemērus tikai tādām atļaujām, kuras visas izdotas pēc 2011. gada 1. jūlija [39].

50. Tādējādi šos daļējos pierādījumus Vispārējā tiesa pamatoti varēja atzīt par nepietiekamiem, lai pierādītu, ka *visi* apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā norādītie darījumi 2009. gadā un 2010. gadā bija likumīgi.

51. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija ir balstīta uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma izpratni. Tās pamatojumu var rezumēt šādi. Tā kā Vispārējā tiesa bija nospriedusi, ka Padome nevarēja pamatot ierobežojošu pasākumu noteikšanu ar atļautiem darījumiem, tad, lai tiktu konstatēts, ka *EIH* iekļaušana to personu un vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē, ir nelikumīga, tai bija pietiekami iesniegt pierādījumus, ka pamatojumā norādītie darījumi bija atļauti. Taču Vispārējās tiesas nostāja ir niansētāka, jo, pēc tās ieskata, atļauts darījums var kalpot par pamatojumu ierobežojošu pasākumu

34 — Taisnības labad jānorāda, ka uz tiem ir norādīts arī minētā prasības pieteikuma 7. punktā, taču šajā punktā ir ietverti vien dažādo prasības pamatu nosaukumi.

35 — Skat. šo secinājumu 29. punktu.

36 — Skat. šo secinājumu 29. punktu.

37 — Par šo pantu skat. šo secinājumu 61. un nākamos punktus.

38 — Skat. šo secinājumu 25. un 27. punktu.

39 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 147. punktu.

noteikšanai tikai tad, ja atļauja ir tikusi piešķirta *pilnībā atbilstoši* konkrētajai regulai [40]. Tādējādi viena pati atļauju iesniegšana katrā ziņā nav pietiekama, lai konkrētos darījumus apzīmogotu kā likumīgus. Starp citu, pie šā jautājuma es atgriezīšos, izvērtējot apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentus par atbilstoši trešā veida procedūrai veiktajiem darījumiem.

c) Par veiktajiem darījumiem atbilstoši trešā veida procedūrai

i) Par vispārējas piekrišanas likumīgumu

52. Vispirms ir jānoraida apelācijas sūdzības iesniedzējas arguments, ar kuru Vispārējai tiesai tiek pārmests, ka tā pēc savas iniciatīvas un nenododot to apspriešanai lietas dalībnieku starpā risinājusi jautājumu, vai katram no plānotajiem darījumiem vispārējas piekrišanas vietā bija nepieciešama atļauja katrā atsevišķā gadījumā. Savos procesuālajos rakstos *EIH* pati atzīst, ka tā rakstveidā atbildējusi uz Vispārējās tiesas uzdotu jautājumu, kas bija formulēts šādi: "ievērojot Regulas [Nr. 423/2007] noteikumus, kāds pēc jūsu ieskata ir tādas procedūras kā "trešā veida" procedūra valsts kompetentās iestādes apstiprinājuma juridiskais spēks?". No šī formulējuma skaidri izriet, ka Vispārējā tiesa tomēr pievērsa uzmanību faktam, ka runa ir par procedūras apstiprinājumu, nevis par individuāliem, atsevišķiem darījumiem. Kā atzīmē Padome, lietas dalībniekiem tātad bija visas iespējas izteikties par šo jautājumu. Turklāt atbildes uz šo rakstveida jautājumu Vispārējā tiesa saņēma un nosūtīja lietas dalībniekiem 2013. gada janvārī, bet tiesas sēde tajā notika 2013. gada 20. februārī. Citiem vārdiem sakot, *EIH* varēja no jauna izmantot iespēju šajā sēdē, lai diskutētu par apstiprinājuma juridisko spēku un konkrēti diskutētu par to, vai "apstiprinājums" var tikt uzskatīts par valsts iestāžu individuālu lēmumu Regulas Nr. 423/2007 izpratnē, ko savā rakstveida atbildē uz Vispārējās tiesas uzdoto jautājumu bija apstrīdējusi Padome.

53. Attiecībā uz problēmas būtību ir jāsecina, ka Vispārējās tiesas analīzē nav kļūdu tiesību piemērošanā. Uz brīdi pievērsīsimies Regulas Nr. 423/2007 un Regulas Nr. 961/2010 burtam un garam.

54. Abas šīs regulas paredz sarakstos iekļauto personu un vienību līdzekļu iesaldēšanas principu [41], kā izņēmuma veida atkāpi paredzot vairākus šo līdzekļu atbrīvošanas gadījumus [42]. Šos izņēmumus "var" [43] atļaut kompetentās valsts iestādes [44], kuru uzdevums tātad ir pārliecināties, vai ir izpildīti visi nosacījumi, lai atļautu atbrīvošanu.

55. Pēc būtības valsts kompetentā iestāde var atļaut atbrīvošanu, ja līdzekļi ir vajadzīgi sakarā ar priekšrocību vai administratīvas iestādes, tiesas vai šķīrējtiesas nolēmumu, kas ir senāks par noteiktu datumu [45], vai ja ir iestājies maksājuma termiņš līgumam, nolīgumam vai saistībām, ko konkrētā vienība uzņēmusies pirms tās iekļaušanas sarakstos [46], vai arī ja atbrīvošana ir vajadzīga, lai nodrošinātu personas pamatvajadzības, honorāru samaksu vai izdevumus, kas saistīti ar komisijas vai apkalpošanas maksām par kontu tekošo uzturēšanu, vai ārkārtas izdevumiem [47]. No visām šīm tiesību normām izriet, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies pakļaut individuālai autorizācijai ikvienu plānoto darījumu, jo

40 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 129. punktu. Starp citu, šo pārsūdzētajā spriedumā ietverto atziņu apelācijas sūdzības iesniedzēja atzīst par viennozīmīgi pareizu (skat. apelācijas sūdzības 44. punktu).

41 — Regulas Nr. 423/2007 7. pants un Regulas Nr. 961/2010 16. pants.

42 — Regulas Nr. 423/2007 8.–10. pants un Regulas Nr. 961/2010 17.–19. pants.

43 — Regulas Nr. 423/2007 8.–10. panta 1. punkts un Regulas Nr. 961/2010 17.–19. panta 1. un 2. punkts.

44 — Regulas Nr. 423/2007 III pielikumā ir iekļauts saraksts ar valstu interneta vietnēm, kurās bija pieejama informācija par cita starpā minētās regulas 8.–10. pantā minētajām kompetentajām iestādēm. Regulas Nr. 961/2010 V pielikumā ir sniegta tāda pati informācija par iestādēm, kuras ir tiesīgas izdot nepieciešamās atļaujas cita starpā atbilstoši šīs regulas 17.–19. un 21. pantam.

45 — Regulas Nr. 423/2007 8. pants un Regulas Nr. 961/2010 17. pants.

46 — Regulas Nr. 423/2007 9. pants un Regulas Nr. 961/2010 18. pants.

47 — Regulas Nr. 423/2007 10. pants un Regulas Nr. 961/2010 19. pants.

minētās normas paredz maksājumu [48] vai atļauju [49]. Turklāt atļaujas izdošana kā izņēmums no iesaldēšanas principa no kompetento valsts iestāžu puses prasa nodrošināt, lai plānotā atbrīvošana atbilstu visiem regulā paredzētajiem nosacījumiem. Tātad izvērtējums katrā konkrētā gadījumā acīmredzot ir nepieciešams.

56. Līdz ar to pārsūdzētā sprieduma 128. punktā Vispārējā tiesa pamatoti ir nospriedusi, ka Regulas Nr. 423/2007 8.–10. pants un Regulas Nr. 961/2010 17.–19. pants "neļauj valsts kompetentajām iestādēm izdot vispārēju piekrišanu konkrētai darījumu kategorijai, attiecībā uz kuru attiecīgās vienības tādējādi būs atbrīvotas no pienākuma lūgt atļauju katrā konkrētā gadījumā atsevišķi".

57. Tomēr *EIH* uzskata, ka ar abām konkrētajām regulām šīs vispārējās piekrišanas nav tieši aizliegtas un ka tā ir iedibinājusies prakse, kuru bez *Bundesbank* piekopj vēl citu valstu iestādes, īpaši Lielbritānijas valsts kase. Taču, pirmkārt, kas attiecas uz izņēmumu no līdzekļu iesaldēšanas principa, kas pēc savas būtības ir jāinterpretē šauri, nevar apgalvot, ka tas, kas tieši nav aizliegts, ir atļauts. Otrkārt, bez tā, ka arguments un iesniegtie pierādījumi par Lielbritānijas valsts kases praksi ir novēloti, jo tie nav iesniegti Vispārējai tiesai, lai gan *EIH* bija visas iespējas to izdarīt, cita starpā iesniedzot savu rakstveida atbildi uz Vispārējās tiesas uzdoto jautājumu [50], ir neefektīvi atsaukties uz valstu praksi, lai pamatotu Savienības tiesību akta interpretāciju. Tāpat arī ir jāatzīmē, ka pati Apvienotā Karaliste savos procesuālajos rakstos ir apšaubījusi, vai tās pašas valsts kases praksei, uz kādu ir norādījusi apelācijas sūdzības iesniedzēja, ir identisks juridiskais pamats šīs apelācijas sūdzības ietvaros aplūkojamajai *Bundesbank* praksei.

58. Lai gan kompetentajām valsts iestādēm nekas neliedz dot vispārējas piekrišanas, kas attiecīgā gadījumā attiecas uz konkrētām procedūrām, saskaņā ar kurām tiek veikti finanšu darījumi, šādas piekrišanas neietilpst ne Regulas Nr. 423/2007, ne Regulas Nr. 961/2010 piemērošanas jomā, nedz arī tām ir sakars ar uzdevumiem, kurus šīm iestādēm šajā jomā uzticējis Savienības likumdevējs. Kā to pamatoti ir norādījusi Vispārējā tiesa, principā vienīgi abām konkrētajām regulām *pilnībā atbilstoša* valsts kompetentas iestādes izdota atļauja var būt šķērslis Padomei atsaukties uz šādā veidā atļautu darījumu, lai noteiktu ierobežojošus pasākumus pret vienību, kura ir veikusi minēto darījumu [51]. Jāpiebilst, kā to dara arī Vispārējā tiesa, ka runa taču nav par absolūtu garantiju, jo valsts iestādes lēmuma rezultātā atļautais darījums automātiski neiegūst likumīguma zīmogu, ņemot vērā regulas, kurās ir ietvertas ierobežojošo pasākumu regulējuma tiesību normas. Proti, nedrīkst aizmirst, ka tad, kad valsts iestādes lemj par lūgumu dot atļauju, to rīcībā var būt vien daļēja informācija, un itin viegli var iztēloties, ka vienība, kas iesniedz šādu lūgumu, slēpj zināmu informācijas apjomu par plānoto darījumu, lai atļauju iegūtu.

59. Īpaši šā iemesla dēļ, bet arī ņemot vērā pastāvošās likmes – cīņu pret kodolieroču izplatīšanu Irānā – Padomes pilnvaras lemt par ierobežojošu pasākumu piemērošanu – tas ir, lemt, vai ir izpildīti Regulas Nr. 423/2007 7. pantā vai Regulas Nr. 961/2010 16. pantā paredzētie nosacījumi – nedrīkstētu būt pilnībā atkarīgas no tā, kā valsts iestādes izmanto savas pilnvaras atļaut atbrīvot līdzekļus, pamatojoties uz Regulas Nr. 423/2007 8.–10. pantu vai Regulas Nr. 961/2010 17.–19. pantu.

60. Tādējādi *EIH* nevar apgalvot, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nesecinot, ka darījumi, kas veikti atbilstoši trešā veida procedūrai, bija likumīgi tikai tā iemesla dēļ, ka tiem vispārēji bija piekritusi *Bundesbank*, un nospriežot, ka Padome pamatoti varēja balstīt ierobežojošu pasākumu noteikšanu pret apelācijas sūdzības iesniedzēju uz šiem šādi apstiprinātajiem darījumiem.

48 — Regulas Nr. 423/2007 9. panta sākums un a) punkta i) un iii) apakšpunkts, kā arī Regulas Nr. 961/2010 18. panta sākums un a) punkta i) un iii) apakšpunkts.

49 — Regulas Nr. 423/2007 10. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 2. punkta a) un b) apakšpunkts, kā arī Regulas Nr. 961/2010 19. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 2. punkta a) un b) apakšpunkts.

50 — Skat. šo secinājumu 52. punktu.

51 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 129. punktu.

ii) Par Regulas Nr. 961/2010 21. pantu

61. Attiecībā uz Regulas Nr. 961/2010 21. pantu tiesību normu, kurai nav līdzīgas Regulā Nr. 423/2007, tās pieņemšana ir secīgs solis finanšu uzraudzības pastiprināšanā, kas izziņota ANO Drošības Padomes Rezolūcijā 1802 (2008) un konkretizēta Drošības Padomes Rezolūcijā 1929 (2010), ar kuru tika noteikti vēl bargāki pasākumi. Regulas Nr. 961/2010 21. pants pakļauj vispārējam uzraudzības mehānismam visus līdzekļu pārvedumus personām un vienībām Irānā un no šādām personām un vienībām. Atkarībā no pārveduma apmēra un tā galīgā izlietojuma šāds pārvedums tiek pakļauts vai nu vienkāršam paziņojumam, vai arī iepriekšējai atļaujai, ko piešķir valsts kompetentās iestādes. Atšķirībā no šīs regulas 17.–19. panta atļauju pieprasīšanas procedūra tās 21. panta ietvaros paredz Savienības teritorijā reģistrētu vienību, kura vēlas veikt līdzekļu pārvedumu tieši sarakstā neiekļautām vienībām, proti, tām, kuru līdzekļi nav tikuši iesaldēti saskaņā ar Regulas Nr. 961/2010 16. pantu, vai saņemt līdzekļus no šīm pēdējām.

62. Atbilstoši šai trešā veida procedūrai veiktie darījumi to sevišķā rakstura dēļ varētu būt atļaujas pieprasījuma priekšmets, pamatojoties uz Regulas Nr. 961/2010 21. pantu, īpaši tad, ja netiek atklāta iejaukšanās sarakstā iekļautās vienības procesā. Tomēr Regulas Nr. 961/2010 21. pantu katrā ziņā nedrīkstētu izmantot, lai apietu šīs regulas 17.–19. pantā paredzētos striktos izņēmumus no līdzekļu iesaldēšanas principa. Tā, no trešā veida procedūras paša rakstura izriet, ka tās "mērķis faktiski ir īstenot finanšu darījumus *sarakstā iekļautu* vienību interesēs, jo ar tiem it īpaši bija paredzēts izpildīt *sarakstā iekļautu* Irānas banku iepriekšējas saistības"[52]. *EIH* neapstrīd šo definīciju, jo tā pati to ir sniegusi Vispārējai tiesai un apelācijas tiesvedības stadijā tā vairākas reizes ir atgādinājusi, ka darījumi attiecās uz sarakstā iekļautu vienību agrākajām darbībām. Tādējādi attiecībā uz šādiem darījumiem ir jāizmanto nevis Regulas Nr. 961/2010 21. pants, bet gan, tieši pretēji, viena no normām, kas regulē sarakstā iekļauto vienību iesaldēto līdzekļu atbrīvošanu – konkrētajā gadījumā, ņemot vērā paredzētā pārveduma priekšmetu, Regulas Nr. 961/2010 18. pants. Tātad Vispārējā tiesa pamatoti ir nospriedusi, ka it kā atbilstoši trešā veida procedūrai veiktie darījumi, tā kā to rezultātā zināmam skaitam darījumu nav piemērojami Regulas Nr. 961/2010 17.–19. panta noteikumi, kas ir ierobežojošāki, nekā šīs regulas 21. pantā ietvertais tiesiskais regulējums, var būt pretrunā Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punktam, jo tie ļauj apiet sarakstā iekļauto vienību līdzekļu iesaldēšanu[53].

63. Starp citu Tiesa ir lēmusi, ka Regulas Nr. 423/2007 7. panta 4. punktā paredzētais apiešanas aizliegums – precīzs ekvivalents Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punktam – "ir jāsaprot kā tāds, kas attiecas uz tādām darbībām, par kurām, pamatojoties uz objektīviem elementiem, šķiet, ka to formālā rakstura dēļ, kas tādējādi tās ļauj nekvalificēt kā aizlieguma nodot līdzekļus pārkāpumu, to mērķis vai tiešs vai netiešs iznākums tomēr būtībā vai tāpēc, ka tām ir iespējama saikne ar citām darbībām, ir neievērot [līdzekļu nodošanas] aizliegumu"[54].

64. Šajos apstākļos to pašu iepriekš norādīto iemeslu dēļ[55] saimnieciskās darbības subjekts nevar aizbildināties ar valsts iestādes izdotu atļauju, kas pamatota ar Regulas Nr. 961/2010 21. pantu, ja šajā pantā noteiktā procedūra ir novirzījusies no tās sākotnējā mērķa, tādējādi padarot minēto atļauju par neatbilstošu regulai.

65. Apelācijas tiesvedības stadijā *EIH* apstrīd to, vai var uzskatīt, ka Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punkta izpratnē tā "apzināti un tīši" ir piedalījusies darbībās, kuru tiešais vai netiešais mērķis ir bijis apiet līdzekļu iesaldēšanas pasākumus.

52 — Pārsūdzētā sprieduma 150. punkts. Skat. arī apelācijas sūdzības iesniedzējas sniegto trešā veida procedūras definīciju pārsūdzētā sprieduma 51. punktā, kas ir atgādināta šo secinājumu 10. punktā.

53 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 150. punktu.

54 — Spriedums *Afrasiabi* u.c. (C-72/11, EU:C:2011:874, 62. punkts).

55 — Skat. šo secinājumu 58. punktu.

66. Šis arguments, kas attiecas uz "psiholoģisko elementu"[56] jeb minētajā pantā "noteiktās līdzdalības subjektīvo elementu"[57], man šķiet novēlots, jo nešķiet, ka *EIH* šo apstākli ir īpaši apstrīdējusi Vispārējā tiesā, lai gan – kaut arī tā izliekas nezinām pamatojumu tās iekļaušanai to personu un vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē – no apstrīdēto tiesību aktu pamatojuma skaidri izriet, ka tai tiek pārmests, ka tā ir "palīdzējusi zināmam skaitam Irānas banku atrast citus veidus, lai atjaunotu Savienības sankciju dēļ pārtrauktos darījumus", palīdzējusi "izvairīties no Savienības sankcijām" un "izbēgt no sankcijām" – un visi šie apstākļi liecina, ka tai tiek pārmesta tieši sarakstos iekļauto vienību līdzekļu iesaldēšanas apiešana. Pēc būtības es, pievienojoties Vispārējās tiesas atzītajam, vien piebildīšu, ka *EIH* ir finanšu institūcija, kas atrodas Savienības teritorijā un kas ir specializējusies pakalpojumos un darbībās, kuras skar Irānu vai notiek pašā Irānā, un kas šo abu iemeslu dēļ ir labi informēta gan par dažādajiem Savienības līmenī pieņemtajiem pasākumiem, gan par savu pienākumu būt modrai un uzraudzīt savas darbības sadarbībā ar tās Irānas partneriem[58], *a fortiori* gadījumos, kad tie ir iekļauti sarakstā. Turklāt fakts, ka *EIH* ir kalpojusi tieši kā starpnieks, norāda, ka tā lieliski zināja sākotnējā parādnieka un galīgā kreditora identitāti, pirmajam pēc vispārējā principa nepārprotami esot sarakstā iekļautajam. Tātad *EIH* noteikti "apzinājās [..] to, ka trešā veida procedūra ļāva, neievērojot līdzekļu iesaldēšanas principu, īstenot darījumus sarakstā iekļauto banku interesēs"[59]. Tātad apziņas un gribas elementi, kurus apzīmē jēdzieni "apzināti un "tīši"[60], skaidri un gaiši izpildās *EIH* gadījumā, un arī Tiesa ir lēmusi, ka šie divi kumulatīvie elementi ir izpildīti, ja attiecīgā vienība "uzskata, ka tās līdzdalībai šādā darbībā var būt šāds mērķis vai šāds iznākums, un ja tā apzinās šādu iespēju"[61]. Turpinot uzturēt finansiāla rakstura attiecības ar sarakstā iekļautajām vienībām netipiskā konfigurācijā – trešā veida procedūrā – ir jāuzskata, ka *EIH* ir tieši pieļāvusi šādu iespēju[62].

67. No iepriekš minētā izriet, ka Padome bija tiesīga atsaukties uz tādējādi nepamatoti atļautajiem darījumiem saskaņā ar Regulas Nr. 961/2010 21. pantu, lai pamatotu apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanu attiecībā pret apelācijas sūdzības iesniedzēju.

iii) Par trešā veida procedūru un ierobežojošo pasākumu apiešanas aizliegumu

68. EIH mēģina atkal atgriezties pie interpretācijas, ko Vispārējā tiesa sniegusi Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punkta subjektīvajam elementam, proti, prasībai par "apzinātu un tīšu" piedalīšanos ierobežojošu pasākumu apiešanas darbībā. Šajā ziņā es pilnībā atkārtoju savu nostāju, ko esmu izklāstījis šo secinājumu 66. punktā.

69. EIH atsauces uz dažādajām garantijām, ko tā bija saņēmusi no *Bundesbank*, kura vairākkārt esot atkārtojusi savu nostāju, norādot, ka atsevišķiem paredzētajiem darījumiem atļauja nav nepieciešama vai ka tā piekrīt trešā veida procedūras izmantošanai, katrā ziņā nav pietiekamas, lai secinātu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka ir izpildīti kritēriji iekļaušanai sarakstā – problemātika, kas ir tieši otrā pamata priekšmets. *Bundesbank* eventuāli sniegtās garantijas, no vienas puses, un Padomes vērtējums, cik pamatoti ir iekļaut *EIH* nosaukumu to personu un vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē, no otras puses, ir divi atsevišķi un patstāvīgi procesi vēl jo vairāk tāpēc, kā es to parādīju, ka sniegtās garantijas, piekrišanas un atļaujas izrādās esam neatbilstošas Regulai Nr. 423/2007 un Regulai Nr. 961/2010.

56 — Skat. ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājumu 78. punktu lietā *Afrasiabi* u.c. (C-72/11, EU:C:2011:737).

57 — Spriedums *Afrasiabi* u.c. (EU:C:2011:874, 63. punkts).

58 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 140. punktu.

59 — Pārsūdzētā sprieduma 150. punkts.

60 — Spriedums *Afrasiabi* u.c. (EU:C:2011:874, 66. punkts).

61 — Spriedums *Afrasiabi* u.c. (EU:C:2011:874, 67. punkts).

62 — Vēl jāpiebilst, ka *EIH* attieksme varētu būt pamats noteikt ierobežojošus pasākumus atbilstoši Regulas Nr. 961/2010 16. panta 2. punkta b) apakšpunktam, kurā ir paredzēts, ka līdzekļu iesaldēšanai var tikt pakļautas arī personas vai vienības, kuras "ir palīdzējušas sarakstā iekļautai personai, vienībai vai struktūrai apiet vai pārkāpt šīs regulas noteikumus [..]". Tādā gadījumā pārmestās rīcības apzinātībai un tīšumam ir sekundāra nozīme, jo pietiek ar to, ka palīdzība izdarīt pārkāpumu vai izvairīties no tā ir būtiska.

70. Kaut arī Vispārējās tiesas norādītais, ka "pienācīgi rūpīgai finanšu institūcijai būtu bijis jāpieprasa vairāk precizējumu saistībā ar saņemto "piekrišanu""[63], var šķist sevišķi stingra prasība, tā nav izšķirošs elements Vispārējās tiesas pamatojumā, jo tā ir nospriedusi, ka Padome pamatoti varēja uzskatīt, ka *EIH* izpilda sarakstā iekļaušanas kritērijus. Turklāt, un pat ja tas ietilpst Tiesas kontrolē apelācijas tiesvedības ietvaros, nav jēgas priekšlaikus pievērsties *Bundesbank* un apelācijas sūdzības iesniedzējas sarakstes hronoloģijai, jo no tās nevar tikt izsecināts nekas tāds, kas varētu šai pēdējai palīdzēt pierādīšanā.

71. Attiecībā uz Austrijas valsts bankas vēstulēm Vispārējā tiesa ir secinājusi, ka tās ir sarakstījusi valsts iestāde, kura nav kompetentā iestāde attiecībā uz konkrētajiem darījumiem, jo *EIH* bija atkarīga vienīgi no *Bundesbank*[64]. Tādējādi šīs vēstules labākajā gadījumā var kalpot vienīgi tam, lai atspoguļotu šīs konkrētās valsts iestādes izpratni par finanšu darījumus regulējošajām tiesību normām Savienības tiesību akta īstenošanas kontekstā, bet šī izpratne nevar būt saistoša Savienības iestādēm[65]. Fakts, ka vienā no vēstulēm šķietami ir izklāstīti grupas RELEX/Sankcijas sapulces rezultāti, arī nevar *EIH* palīdzēt pierādīšanā, jo Padome ir atgādinājusi, ka šī grupa ir tikai Padomes sagatavojoša instance un ka tās oficiālo nostāju nevar izsecināt no vienkārša šīs grupas sapulces protokola.

72. Visbeidzot, apelācijas sūdzības iesniedzēja mēģina pierādīt, ka Vispārējā tiesa esot sagrozījusi tās iesniegtos revīzijas ziņojumus. Atbilstoši principiem, pēc kuriem Tiesas kontrolei jāvadās šādā gadījumā[66], es vien konstatēšu, ka Vispārējā tiesa pilnīgi loģiski ir secinājusi, ka revīzijas ziņojuma secinājumi, kas parasti tiek izstrādāti, pamatojoties uz darījumu paraugiem, nevar tikt automātiski attiecināti uz visiem faktiski veiktajiem darījumiem. Turklāt *EIH* neapstrīd, ka 2010. gada 23. decembra revīzijas ziņojumā tieši ir konstatēts, ka "2010. gadā atbilstoši trešā veida procedūrai veiktie darījumi ir varējuši apdraudēt Savienības sankciju politikas mērķus"[67]. Turklāt cita vieta šajā ziņojumā, uz kuru norāda apelācijas sūdzības iesniedzēja apelācijas tiesvedības stadijā un kuru Vispārējā tiesa nav minējusi, man šķiet vērsta tieši tādā pašā virzienā, jo, secinot, ka minēto darījumu galīgs novērtējums var tikt panākts vienīgi atsevišķu darījumu un no tiem izrietošo tālāko darījumu manuālas detalizētas analīzes ceļā[68], ziņojuma sagatavotāji no jauna ir uzsvēruši uzreiz izdarāmo secinājumu relatīvo raksturu. Tas pats attiecas uz apgalvojumu, ka, neveicot papildu pārbaudes individuālos gadījumos, ziņotāji secināja, ka procedūras, pēc kurām *EIH* vadījās, lai ievērotu sankciju regulas, ir atbildušas likumīguma prasībām[69]. Tātad Vispārējā tiesa nevarēja objektīvi nospriest, ka revīzijas ziņojumi absolūti un viennozīmīgi garantē to, ka *EIH* vienmēr ir rīkojusies un vienmēr rīkosies pilnībā atbilstoši Regulai Nr. 423/2007 un Regulai Nr. 961/2010.

63 — Pārsūdzētā sprieduma 154. punkts.

64 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 155. punktu.

65 — Skat. šo secinājumu 57. punktu.

66 — Kas atgādināti šo secinājumu 25. un 27. punktā.

67 — Pārsūdzētā sprieduma 156. punkts.

68 — Skat. apelācijas sūdzības 85. punkta 5) apakšpunktu.

69 — Skat. apelācijas sūdzības 85. punkta 5) apakšpunktu.

C – Par trešo pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot un piemērojot tiesiskās paļāvības principu un tiesiskās noteiktības principu

1) Apelācijas sūdzības iesniedzējas pamatojums

73. Pārsūdzētā sprieduma 174. un nākamajos punktos Vispārējā tiesa ir noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentu, kura uzskatīja, ka tai ir tiesiskā paļāvība netikt pakļautai sankcijām sakarā ar darījumiem, ko tā veica, pamatojoties uz *Bundesbank* dotajām atļaujām vai piekrišanu, jo piesardzīgam un saprātīgam saimnieciskās darbības subjektam ir jābūt spējīgam paredzēt tāda Savienības pasākuma noteikšanu, kas ietekmē tā intereses, un tas nevar uz šo principu atsaukties, ja šāds pasākums faktiski tiek pieņemts. *EIH* apstrīd, ka tai ir bijis iespējams paredzēt ierobežojošu pasākumu noteikšanu pret to tieši tāpēc, ka strīdīgajiem darījumiem bija piekritusi vai tos bija atļāvusi valsts kompetentā iestāde.

74. Turklāt Vispārējā tiesa ir secinājusi, ka *Bundesbank* kompetence aprobežojās ar atļauju izsniegšanu, pamatojoties uz katra konkrēta gadījuma izvērtēšanu, un ka līdz ar to no vispārējas piekrišanas atbilstoši trešā veida procedūrai veiktajiem darījumiem nevarēja rasties nekāda tiesiskā paļāvība[70]. *EIH* apstrīd šo secinājumu, atgādinot argumentus, kurus tā šajā sakarā ir norādījusi otrā pamata ietvaros. Tā piebilst, ka, lai gan no judikatūras izriet, ka principā uz tiesiskās paļāvības principu var atsaukties tikai tad, ja ir tikušas dotas piemērojamiem tiesību aktiem atbilstošas garantijas, saimnieciskās darbības subjekts var atsaukties uz Savienības tiesībām neatbilstošu valsts iestādes lēmumu, ja šīs tiesības ir neskaidras[71], kā tas esot konkrētajā gadījumā, ņemot vērā atšķirīgos viedokļus par trešā veida procedūras likumīgumu. Katrā ziņā Vispārējā tiesa jau esot nospriedusi, ka pat Savienības tiesībām pilnībā neatbilstošs valsts paziņojums vai lēmums izņēmuma gadījumos var būt par pamatu konkrēta saimnieciskās darbības subjekta tiesiskajai paļāvībai[72], bet Tiesa savukārt ir lēmusi, ka valsts konkurenci uzraugošās iestādes var izņēmuma kārtā pieņemt lēmumu neuzlikt naudas sodu, pat ja uzņēmums ir pārkāpis LESD 101. pantā paredzēto aizliegtas vienošanās aizliegumu[73]. Tādējādi situācijā, kad *EIH* rīcībā it kā bija saskatāms Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punkta pārkāpums, *Bundesbank* tai sniedza skaidras, precīzas un atkārtotas garantijas, kas neesot pieļāvis nekādu sankciju noteikšanu pret to ne valsts, ne Savienības līmenī, jo Padomei par sev saistošu bija jāuzskata ar *Bundesbank* sniegtajām garantijām radītā paļāvība[74].

75. Visbeidzot, *EIH* apstrīd secinājumu, ko Vispārējā tiesa ir izdarījusi pārsūdzētā sprieduma 179. punktā, nospriežot, ka dažādie apstrīdētie akti bija pietiekami skaidri, lai to piemērošanu apelācijas sūdzības iesniedzēja varētu paredzēt.

2) Analīze

76. Vispirms jāprecizē, ka šā pamata izvērtējums ir kā turpinājums otrā pamata otrās daļas analīzei it īpaši par *Bundesbank* izdoto atļauju un doto piekrišanu *EIH* veiktajiem darījumiem juridisko nozīmi, paturot prātā manus secinājumus šajā sakarā, veicot trešā pamata analīzi.

70 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 176. un 177. punktu.

71 — Šajā sakarā apelācijas sūdzības iesniedzēja atsaucas uz spriedumiem *Maizena* (5/82, EU:C:1982:439, 22. punkts) un *Sony Supply Chain Solutions (Europe)* (C-153/10, EU:C:2011:224, 47. punkts), kā arī *Regione autonoma della Sardegna* u.c./Komisija (T-394/08, T-408/08, T-453/08 un T-454/08, EU:T:2011:493, 273. punkts).

72 — Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja citē spriedumu *Regione autonoma della Sardegna* u.c./Komisija (EU:T:2011:493, 274. punkts).

73 — Šeit apelācijas sūdzības iesniedzēja atsaucas uz spriedumu *Schenker & Co.* u.c. (C-681/11, EU:C:2013:404, 40. un 41. punkts).

74 — Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda uz ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumu 87. punktu lietā *Schenker & Co.* u.c. (C-681/11, EU:C:2013:126).

77. No Tiesas pastāvīgās judikatūras, kas ir pārņemta arī pārsūdzētajā spriedumā [75], izriet, ka "tiesības atsaukties uz tiesisko paļāvību ir tad, ja Savienības kompetentās iestādes ieinteresētajai personai ir sniegušas precīzu, beznosacījumu un saskaņotu apliecinājumu no kompetentiem un uzticamiem avotiem. [Uz] šīm tiesībām var atsaukties ikviena persona, kurai kāda Savienības iestāde vai struktūra, sniedzot tai precīzus solījumus, ir radījusi pamatotas cerības. Par šādiem solījumiem uzskata jebkādā veidā paziņotu precīzu, beznosacījumu un saskaņotu informāciju" [76].

78. Šī judikatūra prasa to komentēt divos aspektos.

79. Pirmkārt, lai gan ir tiesa, ka *Bundesbank* attieksme var būt par pamatu kaut kādam leģitīmām cerībām no apelācijas sūdzības iesniedzējas puses, šī pēdējā uz tām var atsaukties vienīgi konkrētajā valsts iestādē. Citiem vārdiem sakot, *Bundesbank* attieksmes rezultātā radusies hipotētiskā tiesiskā paļāvība nav izmantojama pret Padomi, kad tā izlemj noteikt *EIH* ierobežojošus pasākumus. Apelācijas sūdzības iesniedzējas norādītā judikatūra nav pretrunā ar šo atziņu, jo tā vien norāda, ka konkurenci uzraugošās valsts iestādes *var* neuzlikt naudas sodu uzņēmumam, pat ja šis pēdējais tīši vai aiz neuzmanības ir pārkāpis LESD 101. pantu, ja tās šim uzņēmumam ir radījušas tiesisko paļāvību par to, ka tā rīcība nepārkāpj šo tiesību normu [77], kas nozīmē neko citu kā tikai *iestādes, kura ir radījusi tiesisko paļāvību*, iespēju attiecīgā gadījumā variēt ar savām sodīšanas pilnvarām.

80. Otrkārt, no otrā pamata izvērtējumā secinātā izriet, ka konkrētās valsts iestādes šķietami sniegtā garantija neatbilst Savienības tiesībām, jo valsts iestādes bija tiesīgas vienīgi izdot atļaujas katrā konkrētā gadījumā atbilstoši konkrētajās regulās paredzētajām procedūrām [78]. Apelācijas sūdzības iesniedzējas norādītajā judikatūrā ir precizēts, ka "atsauce uz tiesisko paļāvību par valsts atbalsta likumību pēc būtības var tikt izdarīta vienīgi tad un izņēmuma gadījumā, ja šis atbalsts tika piešķirts, ievērojot [..] paredzēto procedūru" [79]. Taču veikt izpēti par to, vai konkrētajā gadījumā pastāv izņēmuma apstākļi, uz kuriem *EIH* varētu atsaukties, visādā ziņā būtu neefektīvi, jo nav tiesiskās paļāvības pamatojumam nepieciešamo elementu, konkrētāk, precīzu, beznosacījumu un saskaņotu garantiju, saskaņā ar kurām pret *EIH* nebūtu bijuši jāvērš ierobežojoši pasākumi sakarā ar tās veiktajiem strīdīgajiem darījumiem.

81. Tātad arguments par kļūdu tiesību piemērošanā Vispārējās tiesas vērtējumā par tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu ir jānoraida.

82. Arī attiecībā uz tiesiskās noteiktības principu jāsecina, ka Vispārējās tiesas izvērtējumā nav nekādu kļūdu.

83. Šis princips būtībā paredz, ka Savienības tiesību aktiem ir jābūt noteiktiem un to piemērošanai ir jābūt attiecīgajām personām paredzamai [80]. Ja atskatās uz brīdi, kad *EIH* lūdza atļaujas un piekrišanas no *Bundesbank*, tolaik bija piemērojama Regulas Nr. 423/2007 un pēc tam Regula Nr. 961/2010. Nevienā no šiem abiem tiesību aktiem nav norādīts, ka valsts iestādes sniegta piekrišana vai atļauja atņem Padomei tiesības noteikt ierobežojošus pasākumus vai sniedz jebkādas garantijas tam, ka šādi apstiprinātos vai atļautos darījumus Padome automātiski uzskatīs par likumīgiem. Tādējādi šajās regulās ietvertās tiesību normas par atļauju procedūrām ir skaidri nošķiramas no normām, kas ir

75 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 174. punktu.

76 — Spriedums *HGA* u.c./Komisija (no C-630/11 P līdz C-633/11 P, EU:C:2013:387, 132. punkts un tajā minētā judikatūra).

77 — Skat. spriedumu *Schenker & Co.* u.c. (EU:C:2013:404, 40. un nākamie punkti).

78 — Skat. šo secinājumu 54. un nākamos, kā arī 64. punktu.

79 — Spriedums *HGA* u.c./Komisija (EU:C:2013:387, 134. punkts).

80 — Plašas judikatūras vidū skat. spriedumus *Nuova Agricast* un *Cofra*/Komisija (C-67/09 P, EU:C:2010:607, 77. punkts un tajā minētā judikatūra), un *Alcoa Trasformazioni*/Komisija (C-194/09 P, EU:C:2011:497, 71. punkts).

veltītas vispārīgi līdzekļu iesaldēšanas principam un konkrēti ierobežojošu pasākumu apiešanas aizliegumam [81]. Tāpat no abu šo regulu teksta viennozīmīgi izriet, ka ikkatra valsts iestāžu atļauja ir jāizdod, pamatojoties uz katra paredzētā pārskaitījuma izvērtējumu katrā konkrētā gadījumā – neatkarīgi no tā, vai ir runa par līdzekļu atbrīvošanu [82], vai par līdzekļu pārvedumu [83].

84. Šajos apstākļos apelācijas sūdzības iesniedzēja pilnībā varēja paredzēt ne vien *Bundesbank* dotās vispārējās piekrišanas neatbilstību Savienības tiesībām [84], bet arī to, ka Padome jebkurā gadījumā var tai noteikt ierobežojošus pasākumus saskaņā ar iepriekš minētajās regulās skaidri izklāstītajiem nosacījumiem.

85. Tātad Vispārējā tiesa pamatoti ir noraidījusi argumentu par tiesiskās noteiktības principa pārkāpumu kā nepamatotu. Līdz ar to arī viss apelācijas sūdzības trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

D – *Par ceturto pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot Regulas Nr. 961/2010 32. panta 2. punktu un samērīguma principu*

1) Apelācijas sūdzības iesniedzējas pamatojums

86. Ar savu ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā, pirmkārt, kritizē Vispārējās tiesas secināto pārsūdzētā sprieduma 204. un 205. punktā, ka tā nevar atsaukties uz Regulas Nr. 961/2010 32. panta 2. punktu, kura mērķis ir aizsargāt uzņēmumus, kuri, pašiem to nezinot, ir pārkāpuši ar šo regulu noteiktos aizliegumus, kā tas esot *EIH* gadījumā, ja arī Tiesa turpinātu strīdīgos darījumus uzskatīt par nelikumīgiem.

87. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja iebilst pret to, ka Vispārējā tiesa ir noraidījusi tajā norādīto pamatu par samērīguma principu. Proti, Padomes pieņemtais lēmums iesaldēt *EIH* līdzekļus esot nesamērīgs pasākums.

88. Pirmkārt, atgādinot, ka tā vienmēr ir rīkojusies saskaņā ar valsts kompetentās iestādes norādījumiem, *EIH* apgalvo, ka *Bundesbank*, piemēram, esot varējusi pārstāt piekrist trešā veida procedūras izmantošanai vai atteikties dot *EIH* lūgtās atļaujas saskaņā ar Regulas Nr. 961/2010 21. pantu. Vispārējā tiesa kļūdaini ir secinājusi, ka šādi pasākumi, kas neietilpst Padomes kontrolē, nenodrošina tādu pašu aizsardzību kā lēmums iesaldēt līdzekļus un ka minētais lēmums tādējādi izrādījās piemērots un nepieciešams. Proti, ja Vācijas uzraudzības sistēmu Padome būtu atzinusi par nepietiekamu, tā būtu varējusi pieprasīt šai dalībvalstij padarīt to efektīvāku, ko šai dalībvalstij būtu pienākums izpildīt saskaņā ar lojālas sadarbības principu. Taču šo pēdējo savā analīzē Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā. Katrā ziņā ir nesamērīgi kompensēt eventuālu valsts iestādes kļūdu ar ierobežojošiem pasākumiem, jo atbildība izvairīties no atšķirīgām Savienības tiesiskā regulējuma interpretācijām ir šīs pēdējās iestādēm.

81 — Skat., pirmkārt, Regulas Nr. 423/2007 7. panta 4. punktu un, otrkārt, tās 8.–10. pantu, kā arī, pirmkārt, Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punktu un, otrkārt, tās 17.–19. un 21. pantu.

82 — Saskaņā ar Regulas Nr. 423/2007 8.–10. pantu un Regulas Nr. 961/2010 17.–19. pantu.

83 — Saskaņā ar Regulas Nr. 423/2007 11. pantu un Regulas Nr. 961/2010 21. pantu.

84 — Tādējādi arguments par valsts iestāžu un atsevišķu Savienības iestāžu atšķirīgajām interpretācijām kļūst neefektīvs, jo galu galā ir jānoskaidro nevis tas, vai atbilstoši trešā veida procedūrai veiktie darījumi principā bija atbilstoši Savienības tiesībām, bet gan tas, vai, pamatojoties uz Regulu Nr. 423/2007 un Regulu Nr. 961/2010, valsts iestāde varēja dot vispārēju piekrišanu plānotajiem darījumiem, neveicot pārbaudi katrā konkrētā gadījumā.

89. Otrkārt, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi vēl vienu kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka ar Regulas Nr. 961/2010 21. pantu izveidotais atļauju tiesiskais regulējums nenodrošina preventīvu iedarbību, kas ir līdzvērtīga iekļaušanai to personu un vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē. Protams, minētā 21. panta pārkāpums tiktu fiksēts *a posteriori*, bet sekas būtu tādas pašas kā ikvienam sarakstā iekļautas vienības līdzekļu iesaldēšanas pārkāpumam. Tātad Regulas Nr. 961/2010 21. pantam esot tāda pati preventīva iedarbība kā *EIH* iekļaušanai sarakstā, bet šī iedarbība vienlaikus ir mazāk ierobežojoša. Tādējādi *EIH* adresētais lūgums *Bundesbank* par trešā veida procedūru bija iesniegts vēl pirms *EIH* darījumu uzsākšanas un uz iepriekš minētā 21. panta pamata izteiktie lūgumi arī ir jāiesniedz pirms darījuma veikšanas. *EIH* atgādina, ka izmaiņas pamatnostādnēs no *Bundesbank* puses būtu bijušas pietiekamas, lai apelācijas sūdzības iesniedzēja neturpinātu savus darījumus, jo tā vienmēr ir rīkojusies atbilstoši šīs valsts iestādes norādījumiem. Tātad neesot pamats uzskatīt, ka šādas izmaiņas nebūtu nodrošinājušas preventīvu iedarbību, kas ir līdzvērtīga *EIH* līdzekļu iesaldēšanas iedarbībai. Turklāt *EIH* atsaucas uz Austrijas valsts bankas vēstuli, kura, pēc tās ieskata, parādot, ka vēl pirms *EIH* iekļaušanas sarakstā pati Padome zināja un bija atzinusi *Bundesbank* nostāju par trešā veida procedūru [85].

90. Tādējādi Padomes veiktā *EIH* iekļaušana sarakstā esot nesamērīga un Vispārējā tiesa esot kļūdaini novērtējusi faktus un no lietas materiāliem izdarījusi pilnīgi nepareizus secinājumus.

2) Analīze

91. No Regulas Nr. 961/2010 32. panta 2. punkta izriet, ka "aizliegumi, kas paredzēti šajā regulā, nerada nekādu atbildību attiecīgajām fiziskajām vai juridiskajām personām vai vienībām, ja tās nezināja un tām nebija pamatotu iemeslu uzskatīt, ka to rīcība būtu pretrunā šiem aizliegumiem". Regulas Nr. 961/2010 32. pants kalpo kā no atbildības atbrīvojoša klauzula tām personām vai vienībām, kuras labā ticībā vai neapzinoties ierobežojošo pasākumu kontekstu izrādās vainojamas šīs regulas pārkāpumā.

92. Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka *EIH*, veicinot to, ka sarakstā iekļautās Irānas bankas varēja turpināt darījumus, kurus iesaldēšanas pasākumi bija pārtraukuši, kaut arī pati bija aktīva finanšu tirgos, specializējās pakalpojumos un darbībās saistībā ar Irānu vai pašā Irānā un daļēji piederēja sarakstā iekļautai vienībai, nevar apgalvot, ka tā nezināja vai nevarēja saprātīgi apzināties, ka tā pārkāpj Regulas Nr. 961/2010 16. panta 4. punktā paredzēto ierobežojošo pasākumu apiešanas aizliegumu. Šajā jautājumā atsaukties uz *Bundesbank* eventuālām piekrišanām vai atļaujām [86] ir tikpat beznozīmīgi kā uz Austrijas valsts bankas vēstuli [87]. Tā kā šīs atļaujas un piekrišanas nevar būt pamats tiesiskajai paļāvībai – kā es to norādīju iepriekšējā pamata analīzes ietvaros – tām arī nav nozīmes, lai izvērtētu, vai *EIH* varēja pretendēt uz atbrīvošanu no atbildības saskaņā ar Regulas Nr. 961/2010 32. pantu, ņemot vērā to, ka šīs atļaujas un piekrišanas katrā ziņā netika dotas atbilstoši regulai. Visbeidzot, kā to pamatoti norāda Padome, pat ja uz *EIH* būtu bijis iespējams attiecināt Regulas Nr. 961/2010 32. panta 2. punktu, tas nebūtu bijis par šķērsli tās iekļaušanai sarakstā, jo tā atbilda šīs regulas 16. pantā paredzētajiem nosacījumiem, un šāds ierobežojošs pasākums kā apķīlājošs pasākums [88] obligāti nav jāinterpretē kā tāds, kas nozīmē pašas *EIH* atbildību par tiem regulas pārkāpumiem, kuros tā būtu vainojama. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka tādu Savienības tiesību aktu, ar kuriem tiek īstenoti ierobežojoši pasākumi, mērķu nozīmīgums var pamatot negatīvās sekas, pat ja tās ir ievērojamas, noteiktiem uzņēmējiem, ieskaitot tos, kuri nav atbildīgi par situāciju, kuras rezultātā ir veikti attiecīgie pasākumi, bet kuru tiesības uz īpašumu ir aizskartas [89].

85 — Skat. šo secinājumu 39. punktu.

86 — Es atgādinu, ka šīs piekrišanas vai atļaujas katrā ziņā dod valsts iestādes, pamatojoties vienīgi uz to informāciju, ko tām iesniedz attiecīgā persona vai vienība, kura tās pieprasa, ja netiek veikta nekāda izmeklēšana, un ka šī informācija var būt šīs iestādes maldinoša.

87 — Attiecībā uz šo pēdējo un no tās izdarāmajiem secinājumiem par Padomes nostāju par trešā vieda procedūru skat. šo secinājumu 71. punktu.

88 — Spriedumi *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija (C-402/05 P un C-415/05 P, EU:C:2008:461, 358. punkts), *Afrasiabi* u.c. (EU:C:2011:874, 45. punkts), kā arī Komisija u.c./*Kadi* (EU:C:2013:518, 130. un 132. punkts).

89 — Spriedums *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija (EU:C:2008:461, 361. punkts).

93. Tātad Vispārējās tiesas vērtējumā par Regulas Nr. 961/2010 32. panta 2. punktu, šķiet, nav nekādu kļūdu tiesību piemērošanā.

94. Attiecībā uz Padomes lēmuma iekļaut apelācijas sūdzības iesniedzēju to personu un vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē, samērīgumu no pastāvīgās judikatūras izriet, ka "samērīguma princips ir viens no [Savienības] tiesību vispārējiem principiem, kas prasa, lai ar Savienības tiesību normu ieviestie līdzekļi būtu atbilstoši attiecīgā tiesiskā regulējuma leģitīmo mērķu īstenošanai un nepārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai tos sasniegtu" [90]. Turklāt Tiesa ir atzinusi arī, ka "Savienības likumdevējam ir jāatzīst plaša rīcības brīvība tādās jomās, kurās tam ir jāizdara politiska, ekonomiska un sociāla rakstura izvēle un kurās tam ir jāveic sarežģīti vērtējumi" [91].

95. Šajā ziņā jānorāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīd nevis ar Regulu Nr. 961/2010 pret Irānu noteiktā sankciju režīma sasniedzamā mērķa leģitimitāti, ne arī kritēriju iekļaušanai to personu un vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē, samērīgumu bet gan tikai Padomes lēmumu šo ierobežojošo pasākumu vērst konkrēti pret to. Tāpēc ir jāpatur prātā, ka ikviena lēmuma par iekļaušanu sarakstā, kas tiek pieņemts nolūkā cīnīties pret kodolieroču izplatīšanu Irānā, mērķi ir saistīti ar mieru un starptautisko drošību [92].

96. Kā es to jau atgādināju, ar Regulas Nr. 961/2010 21. pantu izveidotais tiesiskais regulējums – kas paredz valsts iestādēm īstenot uzraudzību pār pārvedumiem, to veikšanai saņemot iepriekšēju atļauju – ir pilnīgi atšķirīgs no Regulas Nr. 961/2010 16. pantā paredzētā ierobežojošo pasākumu regulējuma. Proti, šī regula pagaidu kārtā paredz to personu un vienību, kuras atbilst sarakstā iekļaušanas nosacījumiem, līdzekļu iesaldēšanas principu. Šo iesaldēšanu kā izņēmums papildina dažādas līdzekļu atbrīvošanas iespējas.

97. Turpretim Regulas Nr. 961/2010 21. pants savukārt attiecas uz vispārēju finanšu uzraudzību un tas ir piemērojams visām tām Irānas personām vai vienībām, kuras pašas veic līdzekļu pārvedumus vai saņem tos un turpina brīvi rīkoties ar saviem līdzekļiem. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzējas iekļaušana sarakstā saskaņā ar Regulas Nr. 961/2010 16. pantu norāda uz specifiski mērķētu loģiku un sistemātiskumu, kuriem nav nekā kopīga ar šīs regulas 21. panta loģiku un sistēmu, kuram ir daudz plašāka piemērojamība, līdz ar to viens nevar būt kā alternatīva otram.

98. Ņemot vērā leģitīmo – un neapstrīdēto – mērķi, Regulas Nr. 961/2010 16. panta piemērošana pret apelācijas sūdzības iesniedzēju šķiet piemērots pasākums, jo tā rezultātā tiek bloķēti visi tās rīcībā esošie līdzekļi un atļauja ar tiem rīkoties – atbrīvošana – notiek tikai izņēmuma kārtā. Šādā veidā Padome nodrošina, ka sarakstā iekļautās vienības turpmāk neizmantos vai vairs neizmantos *EIH* līdzekļus regulai neatbilstošā viedā, kā to norādījusi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 202. punktā. No šā secinājuma dabīgi izriet, ka ar Regulas Nr. 961/2010 16. panta īstenošanu nodrošinātā preventīvā iedarbība nav salīdzināma ar šīs pašas regulas 21. panta radīto iedarbību, jo, es atgādinu, tādā gadījumā konkrētā vienība var turpināt rīkoties ar saviem līdzekļiem.

99. Pie minētā jāpiebilst, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas iekļaušanas to personu un vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē, jēga nav atrast eventuālos trūkumus Vācijas finanšu uzraudzības sistēmā, tāpēc no apelācijas sūdzības iesniedzējas norādītajiem šķietami alternatīvajiem pasākumiem, kā *Bundesbank* pamatnostādņu izmaiņas vai šīs sistēmas uzlabošana valsts līmenī – arī, ja tā tiek uzsākta lojālas sadarbības vārdā – nevajadzētu secināt, ka pastāv tādi pasākumi, kas ir derīga alternatīva *EIH* līdzekļu iesaldēšanai. Turklāt *EIH* argumentācija ir balstīta nevis uz pastāvošiem alternatīviem

90 — Spriedums *Melli Bank*/Padome (C-380/09 P, EU:C:2012:137, 52. punkts).

91 — Spriedums Padome/*Manufacturing Support & Procurement Kala Naft* (C-348/12 P, EU:C:2013:776, 120. punkts).

92 — Spriedumi *Bank Melli Iran*/Padome (C-548/09 P, EU:C:2011:735, 115. punkts) un Padome/*Manufacturing Support & Procurement Kala Naft* (EU:C:2013:776, 124. punkts). Skat. arī Regulas Nr. 961/2010 preambulas 15. apsvērumu.

pasākumiem, bet gan tikai uz *potenciāliem* alternatīviem pasākumiem. Proti, *EIH* norādītajiem pasākumiem galvenokārt ir pavisam perspektīvs, lai neteiktu hipotētisks raksturs, par kuru Tiesa nevar pārliecināties, kad tai jālemj par Vispārējās tiesas vērtējumu attiecībā uz *EIH* līdzekļu iesaldēšanas pasākuma samērīgumu.

100. Ņemot vērā šos apstākļus, Vispārējā tiesa pamatoti ir nospriedusi, ka neviens no apelācijas sūdzības iesniedzējas norādītajiem pasākumiem nevar tikt uzskatīts par alternatīvu pasākumu *EIH* līdzekļu iesaldēšanai, kurš šajā ziņā būtu tikpat efektīvs, bet mazāk ierobežotu apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesības un brīvības.

101. Visu iepriekš minēto iemeslu dēļ es uzskatu, ka ceturtais pamats ir jānoraida.

IV – **Par tiesāšanās izdevumiem**

102. Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Padome ir prasījusi piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai, pēc mana ieskata, spriedumam jābūt nelabvēlīgam, tad tai būtu jāpiespriež atlīdzināt ar apelāciju saistītos tiesāšanās izdevumus. Tā kā Apvienotā Karaliste ir piedalījusies tiesvedībā Tiesā, pamatojoties uz tās Reglamenta 172. pantu, tai savi tiesāšanās izdevumi būtu jāsedz paši saskaņā ar minētā Reglamenta 140. panta 1. punktu.

V – **Secinājumi**

103. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, es ierosinu Tiesai nospriest šādi:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) *Europäisch-Iranische Handelsbank AG* sedz Eiropas Savienības Padomes tiesāšanās izdevumus;

3) Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.